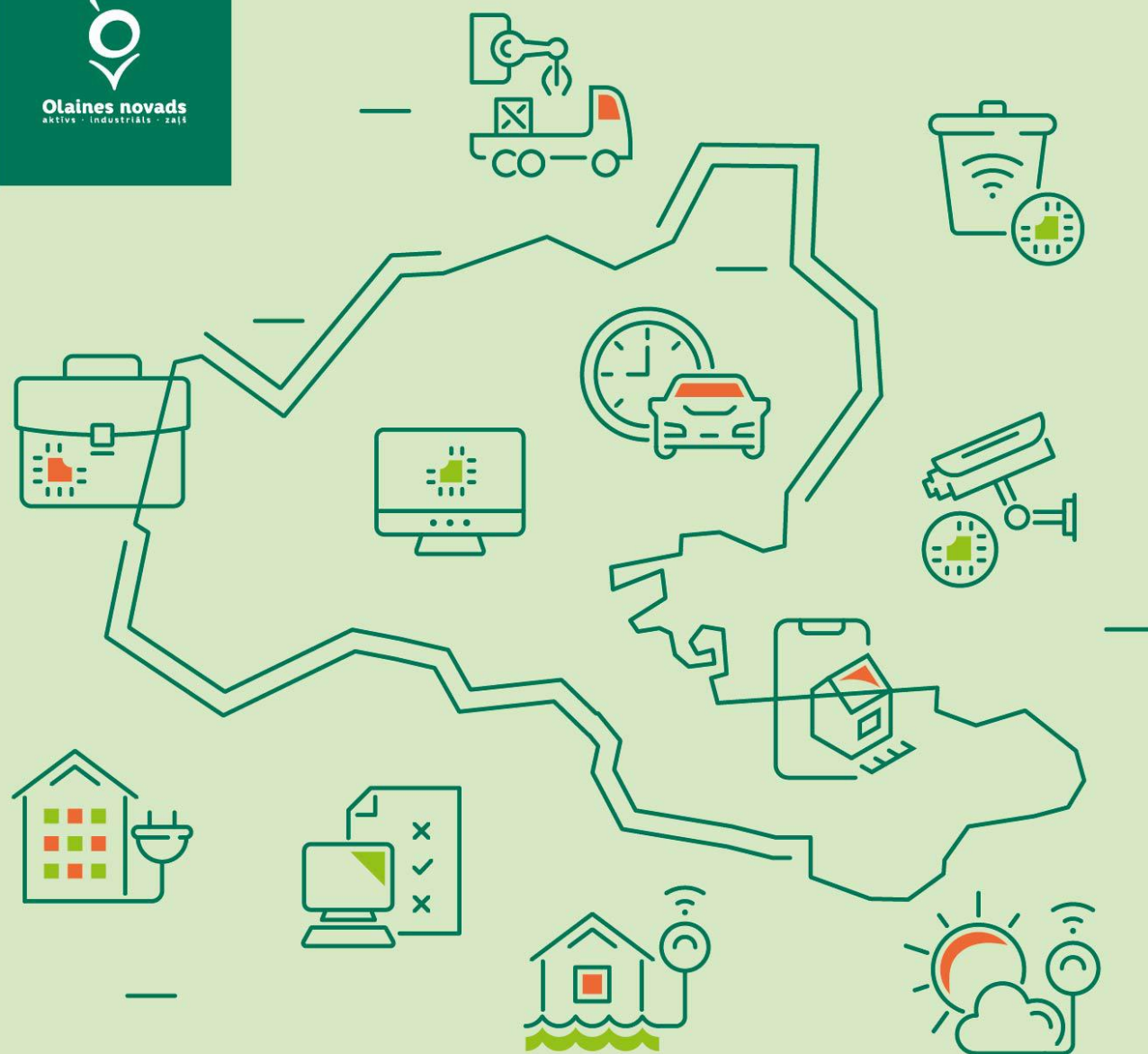

Olaines novads
aktīvs · industriāls · zaļš

Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2040. gadam

Satura rādītājs

Ievads	3
1. Īss novada raksturojums	4
1.1. Olaines novada vizītkarte 2023. gadā.....	4
1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi.....	7
1.3. Sabiedrības viedoklis par ilgtermiņa attīstību	9
2. Stratēģiskā daļa	11
2.1. Vīzija.....	11
2.2. Stratēģiskie mērķi.....	12
2.3. Ilgtermiņa prioritātes	14
2.4. Novada ekonomiskā specializācija	17
2.5. Sasaiste ar citiem dokumentiem un uzraudzība	18
2.6. Galvenie attīstības rādītāji	21
3. Telpiskās attīstības perspektīva	23
3.1. Apdzīvojuma struktūra un attīstības centru līmeņi	25
3.2. Mobilitāte, galvenie transporta koridori un infrastruktūra	29
3.3. Industriālās teritorijas un infrastruktūra	33
3.4. Dabas, kultūrvēsturiski nozīmīgās un citas īpašās teritorijas.....	34
3.5. Attīstības telpas un prioritāri attīstāmās teritorijas	36
3.6. Funkcionālās sadarbības teritorijas un saites	39
3.7. Vadlīnijas plānošanai un attīstībai	44

Ievads

Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2040. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir hierarhiski augstākais Olaines novada telpiskās attīstības plānošanas dokuments. Stratēģijā noteikti vēlami Olaines novada attīstības virzieni ilgtermiņā, t.sk. vīzija, mērķi, prioritātes, telpiskās attīstības perspektīva un vēlāmās ilgtermiņa izmaiņas.

Stratēģijas **izstrādes mērķis** ir nodrošināt saskaņotu un koordinētu Olaines novada ilgtermiņa attīstību, ievērojot pēctecību iepriekšējiem attīstības plānošanas dokumentiem un saskaņotību ar augstāka līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem. Izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu¹.

Stratēģija izstrādāta 2021. gada otrajā pusē, organizējot darba grupu ar ieinteresēto pušu iesaisti. Olaines novada attīstības programmas līdz 2029. gadam ietvaros 2021. gada pavasarī organizēta iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja, vasarā – iedzīvotāju forumi un tematiskās darba grupas. Šo **sabiedrības iesaistes** pasākumu rezultāti ņemti vērā arī Stratēģijas izstrādē.

Nodrošinot plānošanas **pēctecību**, Stratēģijas izstrādē ņemti vērā līdzšinējie Olaines novada plānošanas dokumenti, tai skaitā Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam. Stratēģija sagatavota, izvērtējot nacionāla līmeņa, Rīgas plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus, kā arī ņemot vērā labo praksi telpiskās attīstības plānošanā un noteiktos attīstības plānošanas principus Latvijā. Izstrāde veikta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem², Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto dokumentu "Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei".

Stratēģijā kā informatīvs materiāls izmantots Olaines novada **pašreizējās situācijas raksturojums** (sagatavots 2021. gadā), kurā izvērtēti līdzšinējie novada attīstības plānošanas dokumenti, aktuālie kaimiņu novadu stratēģiskie uzstādījumi, Rīgas metropoles areāla konteksts un nacionāla līmeņa prioritātes.

Dokuments izstrādāts sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti", aktīvi iesaistoties Olaines novada pašvaldības speciālistiem un domes deputātiem.

¹ Olaines novada pašvaldības domes 2021. gada 22. septembra lēmums "Par Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2040. gadam izstrādes uzsākšanu" (prot. Nr.12, 22.§)

² Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums, Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" u.c.

1. Īss novada raksturojums

1.1. Olaines novada vizītkarte 2023. gadā

Teritorija un apdzīvojumums

Latvijas teritorijas centrālā daļā – Vidzemes, Zemgales un Kurzemes krustpunktā, Rīgas plānošanas reģionā, teritorijas platība 308,5 km². Olainei pilsētas statuss piešķirts 1967. gadā, pilsētā nav kultūrvēsturisko pieminekļu, tai raksturīga daudzdzīvokļu namu apbūve. Vairums novada apdzīvoto vietu veidojušās pēdējās desmitgadēs kā dārzkopības, vasarnīcu ciemi.

Iedzīvotāji

Faktiskais iedzīvotāju skaits 2022. gada sākumā - 19 953 cilvēki (pēc Oficiālās statistikas portāla datiem), pēc Iedzīvotāju reģistra datiem dzīvo 21 062 cilvēki. Iedzīvotāju blīvums novadā ir 67 cilv./km², bet vidēji Pierīgā – 39. Lielākās apdzīvotās vietas pēc iedzīvotāju skaita 2022.g. sākumā: Olaine (10290), Jaunolaine (3159), Medemciems (1582), Stūnīši (1194), Jāņuupe (950).

Robežas

Ziemeļos – Mārupes novads un Rīga, austrumos – Ķekavas novads, dienvidos – Bauskas novads, rietumos – Jelgavas novads.

Administratīvā struktūra

Olaines novads izveidots 2009. gadā, administratīvi teritoriālās reformas rezultātā apvienojot Olaines pilsētu ar Olaines pagastu. 2021. gadā notikušās administratīvi teritoriālās reformas rezultātā pievienota papildu meža teritorija no Ķekavas novada, lai nodrošinātu ģeogrāfiski vienotu novada teritoriju.

Ekonomika

Olaine ir reģionālas nozīmes industriālais centrs, attīstījusies kā ķīmiskās rūpniecības pilsēta, saglabājot lielāko daļu rūpnīcu līdz mūsdienām. Bezdarba līmenis 2023. gada sākumā – 3,4%. Darbojas Olaines novada uzņēmējdarbības atbalsta centrs. Lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma: AS "Olainfarm", SIA "Bohnenkamp", SIA "Latvijas Aptieka", SIA "Atlas Premium", SIA "Dinair Filton", SIA "CrossChem", AS "Olaines ķīmiskā rūpnīca "Biolars"", SIA "Akatrans", SIA "Lyngson" u.c.

Sasniedzamība

Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava un valsts galvenais autoceļš A8 Rīga - Jelgava - Lietuvas robeža un, A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte) un A7 Rīga - Bauska - Lietuvas robeža. 2030. gadā novadu šķērsos starptautiskā dzelzceļa līnija *Rail Baltica*, Valsts vietējie autoceļi: V7, V8, V12, V13, V27, V28, V1066, V1081, V1088 un vietējas nozīmes autoceļi. Rīgas centrs sasniedzams ~20-40 minūšu laikā ar automašīnu atkarībā no atrašanās vietas teritorijā, ar vilcienu no Olaines 25 min laikā. Novada apdzīvoto vietu ārējo sasniedzamību galvenokārt nodrošina valsts galvenais autoceļš A8 un dzelzceļa līnija Rīga- Jelgava.

Izglītība

4 pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes - "Zīle", "Dzērvenīte", "Magonīte", "Ābelīte", 2 vispārējās izglītības iestādes – Olaines 1. vidusskola un Olaines 2. vidusskola, profesionālās izglītības iestāde – Rīgas Tehniskās universitātes Olaines Tehnoloģiju koledža, profesionālās ievirzes izglītības iestāde - Olaines Mūzikas un mākslas skola un pieaugušo izglītības centrs

Kultūra

Olaines Kultūras nams, Jaunolaines Kultūras nams, 3 bibliotēkas, 17 amatiermākslas kolektīvi, Olaines Vēstures un mākslas muzejs, valsts nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi - Olaines Svētās Elizabetes evaņģēliski luteriskā baznīca, Vidzemes – Kurzemes – Zemgales robežstabi, vietējas nozīmes – Uzvaras Līdums (vēsturiska lauku apbūves teritorija).

Veselība

Galvenie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji: klīnika OlainMed, 10 ģimenes ārstu prakses, 2 zobārstniecības iestādes, 6 aptiekas.

Sports

Nozīmīgākās sporta bāzes - Olaines sporta nams, Jaunolaines sporta nams, RTU Olaines tehnoloģiju koledžas sporta bāze un vairāki citi objekti – Olaines stadions, peldbaseins, slidotava, velotrase, skeitparks, ziemas kalns, 2. vidusskolas stadions, Jaunolaines sporta nams un stadions, skeitparks u.c. Dažādos sporta veidos darbojas 20 sporta biedrības. Olaines sporta centrs piedāvā 15 sporta sekcijas. Iedzīvotājiem pieejami veselības veicināšanas pasākumi.

Daba

Novads raksturojums kā zaļš. 61% no novada teritorijas aizņem meži, 14% - lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Novads atrodas Rīgas smiltāju līdzenumā, un tam raksturīgs līdzens reljefs. Natura2000 teritorijas – dabas liegumi "Melnā ezera purvs" un "Cenas tīrelis". Lielākās upes ir Misa, Cena, Olainīte un Spulle, lielākie ezeri – Mežezers, Stūnišu ezers, Melnais ezers un Vintapu ezers.

Populārākie apskates objekti

Populārākie atpūtas un apskates objekti ir Olaines Mežaparks, Olaines Vēstures un mākslas muzejs, Pirmā pasaules kara vēstures izziņas maršruts, augstākais grafīti ūdenstornis Baltijā, asfaltēta velotrase (pump-track). Pieejamas vairākas labiekārtotas peldvietas – Līdumu karjers, Mežezers, Zirgu sils, Jāņupes karjers.

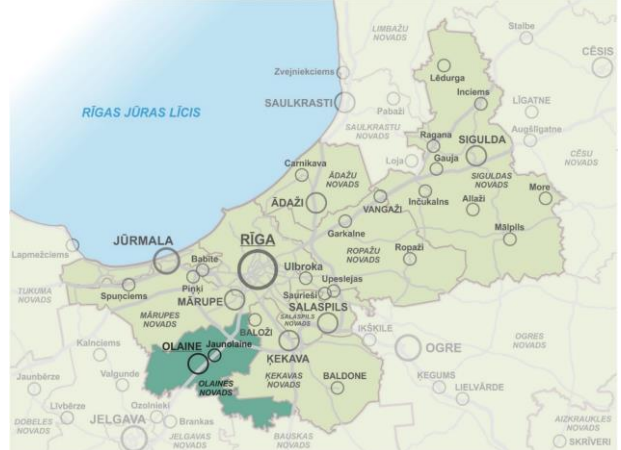
Funkcionālās saites

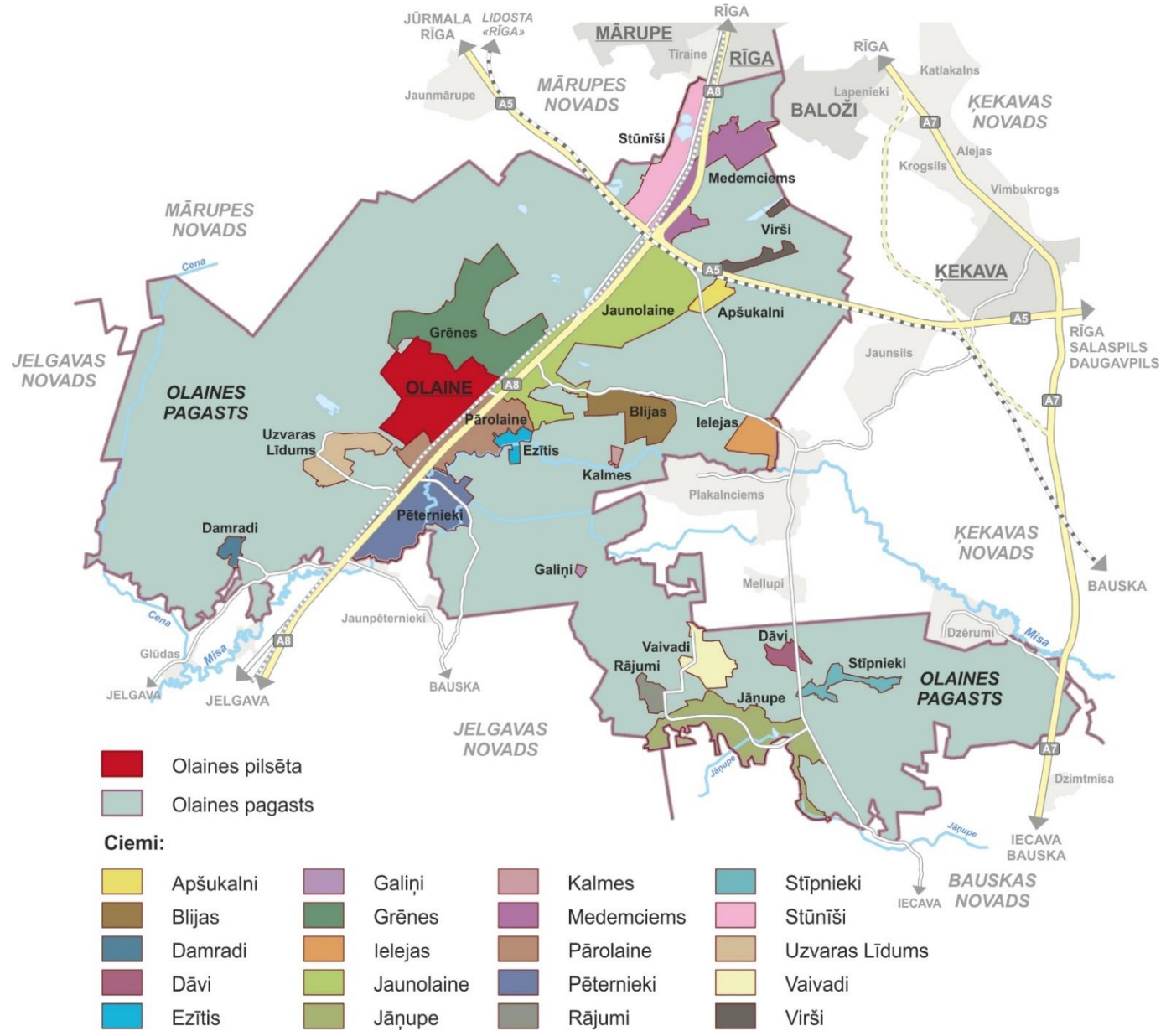
Nozīmīgas funkcionālās saites (pakalpojumu izmantošana, sadarbība) ar Jelgavas, Mārupes, Ķekavas novadu un Rīgu. Darbaspēka svārstmigrācija ar Rīgu, Jelgavu, Jelgavas, Mārupes, Ķekavas un Bauskas novadu.

Attēls 1. Olaines novada novietojums Latvijā

Attēls 2. Olaines novada novietojums Rīgas plānošanas reģionā

Attēls 3. Olaines novada administratīvās vienības

1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi

Olaines novads ietilpst Rīgas metropoles areāla iekšējā telpā³. Olaines novadam raksturīga izteikta iedzīvotāju svārstmigrācija, stabils iedzīvotāju skaits un salīdzinoši augstāks algu līmenis kā vidēji Latvijā un augstākas iedzīvotāju prasības pēc pašvaldības infrastruktūras pieejamības un kvalitātes, jo vairākas apdzīvotās vietas veidojušās haotiski un tajās trūkst pamata pakalpojumu. Novadā pēdējā desmitgadē īstenoti nozīmīgi attīstības projekti. Teritorijas attīstības indeksa vērtība pēc 2020. gada datiem Olaines novadā bija pozitīva, tas ierindojās 18. vietā starp 110 novadiem, tādēļ kopumā teritorija raksturojama kā **pašpietiekama un ilgtspējīga**. Pēc strādājošo mēneša vidējās darba samaksas 2020. gadā (bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu zem 50) Olaines novads 3. vietu dalīja ar Rīgu un Stopiņu novadu, bruto darba samaksai sasniedzot 1341 EUR.

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā Olaines novada teritorija noteikta gan kā **urbanizētā Pierīgas telpa**, gan kā Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpa. Tāpat noteikts, ka areāls gar Rīgas – Jelgavas koridoru ir **kompleksās saimniecības attīstības virziens**. Olaines pilsētai kā metropoles nozīmes attīstības centram ir iespējas attīstīties par aizvien nozīmīgāku **reģionālas nozīmes attīstības centru** Zemgales un Vidzemes krustpunktā, stiprinot funkcionālu sasaisti ar citām apkārtējām teritorijām, īpaši Rīgu un Jelgavu, dažādu pakalpojumu sniegšanā un darbavietu nodrošināšanā.⁴

Olaines novads raksturojams kā telpiski kompakts, ar attīstītu **publisko pakalpojumu pieejamību** Olainē un Jaunolainē. Jau šobrīd Olaine ir **nozīmīgs industriālais centrs**.

Rīgas metropoles areāla iekšējo telpu raksturo izteikta ikdienas svārstmigrācija Rīgas virzienā – ik dienu vairāk kā 50% dodas uz Rīgu. 39%⁵ no Olaines novada nodarbinātajiem strādā Olainē un kopumā 97%⁶ no strādājošiem ir nodarbināti Lielrīgas pašvaldībās. Covid-19 pandēmijas ietekmē ir attīstījušās attālinātā darba iespējas, ievērojami mazinot nepieciešamību ikdienā doties uz Rīgu strādāt un saņemt pakalpojumus. Tāpēc Olaines novadā ir būtiski attīstīt piemērotu infrastruktūru apdzīvotajās vietās (ūdenssaimniecība, ielu tīkls, apgaismojums), savienojumus novada iekšienē un Olaines kā pakalpojumu centra virzienā, un sociālos pakalpojumus (izglītība, kultūra, sports, veselība, sociālā joma).

Lielākās apdzīvotās vietas pēc iedzīvotāju skaita 2022. gada sākumā – Olaine (10290), Jaunolaine (3159), Medemciems (1582), Stūniši (1194), Jāņupe (950). Apdzīvojuma struktūrā nozīmīgs arī Pārolaines ciems (467), Grēnes (358), Virši (393), Pēternieki (259), Stīpnieki (248), Vaivadi (229) un vēl 10 ciemi ar pastāvīgo iedzīvotāju skaitu zem 200⁷. Ciemi Medemciema, Jāņupes, Jaunolaines apkaimēs un citviet novadā pakāpeniski no dārzkopības sabiedrībām ar sezonālas apdzīvotības

³ Ricības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai, 2020

⁴ Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam (aktualizācija)

⁵ CSP aprēķini pēc 2017. gada datiem par nodarbinātajiem iedzīvotājiem pēc to deklarētās dzīvesvietas un faktiskās darbavietas adreses; "Jāņa sēta" pārrēķini atbilstoši 2022. gada pašvaldību robežām. Pieejams: <https://atr.kartes.lv/>

⁶ CSP aprēķini pēc 2017. gada datiem par nodarbinātajiem iedzīvotājiem pēc to deklarētās dzīvesvietas un faktiskās darbavietas adreses; "Jāņa sēta" pārrēķini atbilstoši 2022. gada pašvaldību robežām; termins "Lielrīga" konkrētajā gadījumā attiecināts uz Rīgu un pašvaldībām, ar kurām tā robežojas. Pieejams: <https://atr.kartes.lv/>

⁷ Pastāvīgo iedzīvotāju skaits, RIG010, Oficiālais statistikas portāls, 2022

raksturu kļuvuši par pastāvīgu dzīvesvietu. Olaines novadā atrodas 47 dārzkopības sabiedrības⁸, lielā daļā no tām nav pieejama piemērota ūdenssaimniecības un satiksmes infrastruktūra, publiskā ārtelpa, pulcēšanās vietas kopienai un pamata pakalpojumi.

Ņemot vērā līdzšinējās novada izaugsmes tendences, iedzīvotāju skaits saglabāsies stabils, turpinās uzlaboties ekonomiskie rādītāji – vidējā darba samaksa, darba vietu skaits u.c. Novada galvenie ilgtermiņa **izaicinājumi** saistīti ar vajadzību:

- Noteikt Olaini kā **reģionālas nozīmes attīstības centru nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentos**, ņemot vērā tās būtisko lomu metropoles areālā kā reģionālas nozīmes **industriālajam** centram, plaši pieejamiem pakalpojumiem apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem un vienīgo **augstākās izglītības** iestādi Pierīgā. Attīstīt **satiksmes infrastruktūru**, lai veicinātu ērtu mobilitāti un mazinātu novada telpisko sadalījumu četrās daļās starp valsts galvenajiem autoceļiem. Satiksmes infrastruktūra jāveido droša gājējiem un velobraucējiem, piemērotu autobraucējiem. ; Jāattīsta *Rail Baltica* dzelzceļa līnijai un reģionālai stacijai piegulošā infrastruktūra. Autoceļi A5, A7, A8 pārveidojami par ātrgaitas ceļiem un veidojami šķērsojumi;
- Pilnveidot **mobilitāti**, uzlabojot novada iekšējos savienojumus starp apdzīvotajām vietām (kvalitatīvu Jāņupes-Olaines savienojumu) un sasaistē ar Rīgu, lai sekmētu pakalpojumu pieejamību novada ietvaros, vienlaicīgi pilnveidojot ārējo sasniedzamību, izmantojot gan dzelzceļa priekšrocības, gan arī autobusu satiksmi un transportu pēc pieprasījuma (t.sk. attīstot mobilitātes punktus);
- Attīstīt Olaines novada mārketingu un veicināt **atpazīstamību**, liekot uzsvāru uz integrētām aktivitātēm tūrismā, uzņēmējdarbībā, pakalpojumu nozarē, piedāvājot Olaines novadu izvēlēties kā labāko atpūtas, darba un dzīves vietu;
- Olainē un novada ciemos attīstīt **publisko infrastruktūru un ārtelpu** tā, lai tā būtu piemērota visu paaudžu vajadzībām un interesēm, kā arī nodrošināt **pieejamus, iekļaujošus un kvalitatīvus pakalpojumus** dažādām paaudzēm un to **labu pārvaldību**. Turpinot pieaugt iedzīvotāju skaitam apdzīvotajās vietās, palielinās pieprasījums pēc **publiskās infrastruktūras attīstības** un pašvaldības investīcijām tās attīstībai.
- Ciemos, kuros atrodas **dārzkopības sabiedrības**, akūti uzlabojama publiskā infrastruktūra – ūdenssaimniecība, satiksmes infrastruktūra, labiekārtota ārtelpa, pulcēšanās vietas. Dārzkopības sabiedrības ir unikāla dzīvojamā un dabas vide, notiek intensīva šo teritoriju transformācija par pastāvīgu dzīvojamo vidi. Attīstāmi tādi kā ģimenes ārsta, pirmsskolas izglītības pakalpojumi u.c.;
- Stiprināt **iedzīvotāju kopienas**, veidojot pulcēšanās vietas blīvāk apdzīvotajās vietās, sekmējot **vedo ciemu attīstību** un aktīvas līdzdalības iespējas;
- Veicināt **inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas**, attīstot industriālās zonas (Olainē, Rīgas apvedceļa un Rīgas – Jelgavas koridora / autoceļu A5 un A8 krustpunktā), kur veidoties jauniem uzņēmumiem;
- Nodrošināt **klimatneitralitāti**, pilnībā pielāgojoties klimata pārmaiņām;

⁸ "Olaines novada vietējās nozīmes centru un dārzkopības sabiedrību teritoriju tematiskais plānojums", 2017. SIA "Grupa93"

- Sekmēt **jaunu mājokļu būvniecību** pilsētā un ciemos, ņemot vērā pieprasījumu pēc jauna dzīvojamā fonda, kā arī **kompaktas apbūves modeļa īstenošanu**;
- Veicināt Olaines novada unikālo **dabas vērtību – purvu, ezeru, mežu** – aizsardzību un šo ekosistēmu pakalpojumu pieejamību;
- Nodrošināt **sabalansētu teritorijas attīstību**, kas aizsargā novada dabas resursus, sniedz kvalitatīvas dzīves iespējas novada iedzīvotājiem un nodrošina sociāli iekļaujošu vidi, bet vienlaicīgi sekmē ekonomisko izaugsmi.

1.3. Sabiedrības viedoklis par ilgtermiņa attīstību

Iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujā, kas tika veikta no 2021. gada 16. marta līdz 15. aprīlim, piedaloties 1024 respondentiem (5% no novada iedzīvotāju skaita), vairums aptaujāto **pozitīvi** vērtē Olaines novada līdzšinējo attīstību. Vienlaikus tiek norādīts uz nepieciešamiem pilnveidojumiem un attīstību dažādās jomās. Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji visvairāk sagaida ceļu infrastruktūras pilnveidi, kompleksas infrastruktūras attīstību dārzkopības sabiedrību ciemu teritorijās, bērniem un jauniešiem piemērotas atpūtas infrastruktūras, publiskās ārtelpas, kā arī ielu infrastruktūras un sabiedriskās drošības uzlabošanu. Teritorijas attīstībā iesaistītās puses kopīgo novada attīstību saredz līdzīgi, vēloties saņemt kvalitatīvus pakalpojumus dažādās jomās (visos vecumos) neatkarīgi no to dzīvesvietas novada teritorijā, saglabājot teritorijas dabas vērtības un līdzšinējās tradīcijas.

Kopumā Olaines pilsētā dzīvojošajiem ir pieejamas plašākas priekšrocības attiecībā uz infrastruktūras pieejamību kā tas ir ciemos (īpaši dārzkopības sabiedrībās). Daudz uzsvērti dārzkopības sabiedrību problēmjautājumi ielu infrastruktūras attīstības jautājumos, kā arī centralizēto inženierkomunikāciju attīstības nepieciešamība. Bieži norādīts uz akūto problēmjautājumu saistībā ar satiksmes organizāciju Medemciema krustojumā ar autoceļu A8.

Stratēģijas izstrādes procesā, organizējot darba grupu ar **iesaistītajām pusēm**, apkopoti viedokļi par Olaines novada lomu Rīgas metropoles areālā, ko parāda Attēls 4.

“Metropoles tuvums sinerģijā ar dabu, mežiem, pastaigu takām”
 “Rīgas metropoles areāla attīstības centrs ar dažādotu industriālo attīstības potenciālu”
 “Vieta, kur atpūsties, baudot dabas klātbūtni”
 “Potenciālais ķīmijas, metālapstrādes un loģistikas klasteris ar vienīgo augstskolu Pierīgā”
 “Vārti uz Zemgali”
 “Īespēja attīstīties un kļūt par inovatīvu un modernu industriju centru”

Attēls 4. Olaines novada loma Rīgas metropoles areālā

Kā galvenās priekšrocības, salīdzinājumā ar apkārtējām teritorijām, iesaistītās puses identificēja Rīgas tuvumu, attīstītu satiksmi un infrastruktūru, esošās industriālās teritorijas un uzņēmumus, attīstības iespējas, plašas dabas teritorijas un novada kompaktnumu.

Savukārt kā galvenās novada vērtības pašvaldības un iesaistīto pušu ieskatā ir cilvēki – aktīva vietējā kopiena, ģimenes, aktivitāte – darba vietas, augoša uzņēmējdarbība, industriāls, un daba – zaļums, meži, vide (Attēls 5).

Daba Industriāls
Aktīvs Cilvēki Aktīva kopiena
Ģimenes ar bērniem
Augoša uzņēmējdarbība
Meži Zaļš Darba vietas
Rīgas tuvums
Atbildīga kopiena

Attēls 5. Olaines novada vērtības

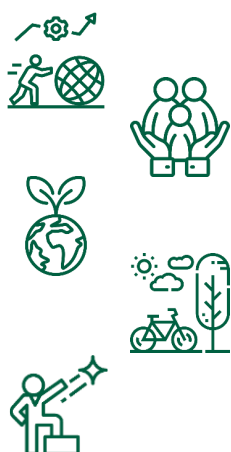

Ilustrācija 1: Dzērveņu festivāls 2022. gadā (avots: Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietne)

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija

Olaines novada vīzija iezīmē vēlamo teritorijas ilgtermiņa attīstības virzienu un nākotnes attīstības vēlmes, kas veidotas dažādu iesaistīto pušu kopradē. (Attēls 6).

Olaines novads 2040. gadā ir ekonomiski attīstītākais novads Latvijā ar augošu, inovatīvu industriju, radošu un veselu kopienu, ilgtspējīgu un kvalitatīvu dzīves vidi, un Olaini kā aktīvāko Rīgas metropoles areāla centru

Attēls 6. Olaines novada vīzija

Definētā vīzija paredz, ka 2040. gadā Olaines novads ir:

ekonomiski attīstītākais novads Latvijā ar augstas pievienotās vērtības un eksporta uzņēmumiem. Novadu raksturo augoša **industrija** – pastāvīgi tiek piesaistītas investīcijas jaunos un esošajos uzņēmumos, tiek radītas jaunas darba vietas. Ieguldījumi inovācijā, zinātnē un pētniecībā, infrastruktūrā un cilvēkresursos ievērojami sekmē uzņēmējdarbības vides attīstību. Olaines novads un uzņēmumi ir starptautiski konkurētspējīgi, nodarbinot strādājošos no visa reģiona. Šeit uzņēmēji viens otru pazīst, sadarbojas savā starpā un ar pašvaldību, ir sociāli atbildīgi.

izcila vieta **radošas un veselas kopienas** attīstībai. Iedzīvotājiem pilsētā un lielākajos ciemos pieejami mūsdienīgi un kvalitatīvi pakalpojumi izglītības, kultūras, sporta, sociālās aizsardzības, veselības aprūpes un veicināšanas jomās. Bērniem un jauniešiem, pieaugušajiem un senioriem ir daudzveidīgas iespējas radoši izpausties un augt. Atbalsts ģimenēm ar bērniem novadu ierindo ģimenēm draudzīgāko pašvaldību augšgalā Latvijā.

dinamisks un tālredzīgs dažādu pārmaiņu ieviešanā, lai sasniegtu **klimatneitralitāti** 2050. gadā. Olaines novads veido ilgtspējīgu vidi nākamajām paaudzēm, sekmē pārdomātu resursu izmantošanu un zaļās ekonomikas attīstību. Iedzīvotāji novērtē novada ainavas un, atpūšoties dabā, atjauno spēkus.

kvalitatīva un droša **dzīves vide**, kas nodrošina mūsdienīgas un ērtas mobilitātes iespējas. Olaines pilsēta ir ātri sasniedzama no attālākajiem ciemiem novada teritorijā. Sabiedriskā transporta modernizācija un mobilitātes punktu attīstība maina pārvietošanās paradumus. Iedzīvotāji jūtas droši un pasargāti, pilsētā un ciemos ir pieejama sakārtota ielu un ūdenssaimniecības infrastruktūra.

aktīvākais reģionālas nozīmes attīstības centrs un viens no Rīgas metropoles areāla dzinējspēkiem. Novada attīstību sekmē spēcīgas funkcionālās saites ar Rīgu, Jelgavas, Mārupes un Ķekavas novadu. Olainē kā novada centrā koncentrējies plašākais pakalpojumu klāsts, taču arī ciemos pieejami daudzveidīgi pakalpojumi tuvāk dzīvesvietai.

2.2. Stratēģiskie mērķi

Ilgtermiņa vīzijas sasniegšanu sekmēs **četri izvirzītie stratēģiskie mērķi (SM)**, kas iezīmē attīstības uzstādījumus trijās galvenajās ilgtspējas dimensijās – sabiedrībā, vidē un ekonomikā – un pārvaldībā. Stratēģiskos mērķus izmanto tālākai prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai vidējā termiņā (attīstības programmā).

 <p>SM1 Sociāli nodrošinātas un zinošas sabiedrības izaugsme</p>	 <p>SM2 Ilgtspējīgas dzīves vides un mobilitātes progress</p>	 <p>SM3 Aktīvas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība</p>	 <p>SM4 Olaine – reģionālas nozīmes attīstības centrs</p>
---	--	---	--

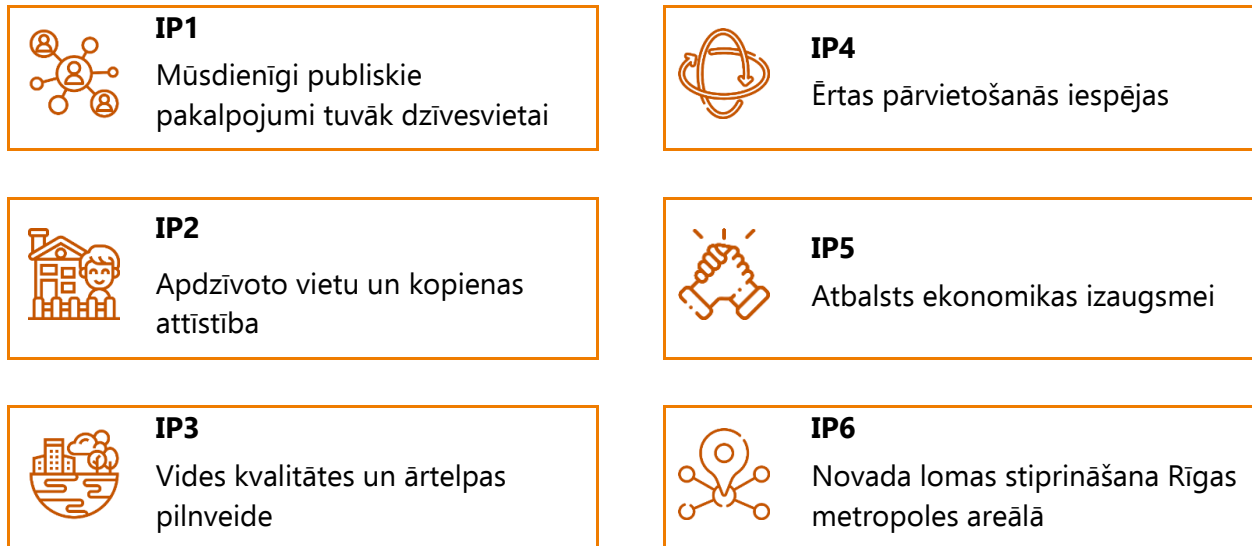
Attēls 7. Olaines novada stratēģiskie mērķi

Izvirzīto stratēģisko mērķu detalizēts skaidrojums:

<p>SM1 Sociāli nodrošinātas un zinošas sabiedrības izaugsme</p> 	<p>Tiecas uz to, lai iedzīvotāji būtu Latvijā nodrošinātākie ar iespējām saņemt kvalitatīvus izglītības, kultūras, sporta, sociālos, veselības aprūpes, drošības pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai. Vietējā sabiedrība ir zinoša un radoša, rūpējas par veselību un piekopj aktīvu dzīvesveidu. Inovāciju un zinātnes kultūra izglītībā bērniem un jauniešiem palīdz sasniegt jaunas virsotnes. Ģimenes ar bērniem, aktīvi cilvēki un atbildīga kopiena ir novada pamatvērtības.</p>
<p>SM2 Ilgspējīgas dzīves vietas un mobilitātes progress</p> 	<p>Tiecas uz to, lai Olaines novads būtu kvalitatīva, droša un ilgtspējīga dzīves vieta, kurā ikviens jūtas labi un piederīgs. Pilsētā un ciemos attīstās inženiertehniskā infrastruktūra un pakalpojumi. Ceļā uz Olaines novada klimatneitralitātes mērķiem būtisku lomu ieņem energoefektivitātes uzlabošana dažādos sektoros.</p> <p>Pārvietošanās iespēju ievērojamā attīstība padara gan iedzīvotājus, gan uzņēmējus konkurētspējīgākus – uzlaboti savienojumi starp Olaini un ciemiem, pieejama <i>Rail Baltica</i> reģionālā dzelzceļa stacija, moderni pasažieru vilcieni maršrutā Rīga – Jelgava, jauni mobilitātes punkti.</p>
<p>SM3 Aktīvas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība</p> 	<p>Tiecas uz to, lai uzņēmējdarbības vide kļūtu arvien aktīvāka, palielinoties uzņēmumu skaitam, piesaistītajām investīcijām un produktivitātei. Olaines novada uzņēmumus 2040. gadā raksturo augstas pievienotās vērtības ražošana, ko sekmē inovāciju un zinātnes kultūras attīstība. Uzņēmēju un pašvaldības sinerģijā tiek radītas jaunas darba vietas un uzlabota infrastruktūra. Olaines novada galvenās konkurētspējīgās priekšrocības – attīstīta satiksme, Rīgas tuvums, ražošanas tradīcijas, industriālie uzņēmumi – ir dzinējspēks kļūšanai par ekonomiski attīstītāko novadu valstī.</p>
<p>SM4 Olaine – reģionālas nozīmes attīstības centrs</p> 	<p>Tiecas uz to, lai Olaines pilsēta nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos tiktu noteikta kā reģionālas nozīmes attīstības centrs. Tas sniegs pilsētai atbilstošus investīciju instrumentus pakalpojumu un infrastruktūras tālākai attīstībai, kā arī sekmēs Rīgas metropoles areāla kopējo attīstību. Olaines novads ir efektīvi pārvaldīts, tā vērtības – aktīva vietējā kopiena, uzņēmējdarbība un daba – veicina novada atpazīstamību.</p>

2.3. Ilgtermiņa prioritātes

Ilgtermiņa prioritātes ir svarīgākie novada attīstības virzieni vai jomas, kas sekmē stratēģisko mērķu sasniegšanu. Prioritāte ir teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kas balstās uz aktuāliem ilgtermiņa izaicinājumiem un kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā.

Attēls 8. Olaines novada ilgtermiņa prioritātes

Izvirzīto ilgtermiņa prioritāšu detalizēts skaidrojums:

<p>IP1 Mūsdienīgi publiskie pakalpojumi tuvāk dzīvesvietai</p> 	<p>Prioritāte aptver sabiedrībai būtisko publisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību tuvāk dzīvesvietai – pieejami kvalitatīvi izglītības, kultūras, sporta, aktīvās atpūtas, veselības aprūpes un veicināšanas, kā arī sociālie pakalpojumi. Olaines novada unikālā priekšrocība – pieejama visu līmeņu izglītība, ir viens no izaugsmes virzītājspēkiem. Pakalpojumu attīstībā un īstenošanā iesaistās iedzīvotāji, nevalstiskais sektors, uzņēmēji. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izveide ir viens svarīgākajiem virzieniem, kas sekmēs arī nevienlīdzības mazināšanu. Attīstāma labvēlīga vide un pakalpojumi prioritārajām mērķgrupām – jauniešiem, ģimenēm ar bērniem, senioriem, nabadzības riskiem pakļautajiem. Iedzīvotājiem pieejami sabiedriskie centri, kur pulcēties un kopīgi īstenot idejas.</p>
---	--

<p>IP2 Apdzīvoto vietu un kopienas attīstība</p> 	<p>Prioritāte aptver Olaines pilsētas un ciemu attīstību, uzlabojot publisko infrastruktūru un pakalpojumus – ūdenssaimniecība, siltumapgāde, namu, atkritumu apsaimniekošana, drošība u.c. Ievērojams darbs veicams siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanā apdzīvotajās vietās – modernizējams ielu apgaismojums, siltumavoti maināmi uz atjaunīgo enerģiju, uzstādāmi saules paneļi karstā ūdens ieguvei u.tml.</p> <p>Ciešā sadarbībā ar vietējo sabiedrību renovējamas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un attīstāma infrastruktūra bijušo dārzkopības sabiedrību teritorijās, kuras kļuvušas par pastāvīgu olainiešu dzīvesvietu. Kopienas iesaistišanās dzīves kvalitātes uzlabošanā un kopīgu aktivitāšu dažādošanā ir būtisks ieguldījums iedzīvotāju saliedēšanā un rūpēs par vietu.</p>
<p>IP3 Vides kvalitātes un ārtelpas pilnveide</p> 	<p>Prioritāte aptver dabas, publiskās Ārtelpas un kultūrvēsturiski nozīmīgo teritoriju sakārtošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Iedzīvotājiem pieejamās ainavas, rekreācijas un aktīvās atpūtas vietas ir viens no dzīves kvalitātes stūrakmeņiem novadā.</p> <p>Vides kvalitātes uzlabošanā iesaistāmi uzņēmēji un piesārņojošo darbību veicēji, līdzsvarojot ekonomiskos ieguvumus un ietekmi uz vidi. Gaisa kvalitāte un trokšņu mazinoši pasākumi īpaši aktuāli pie transporta maģistrālēm un ražotņu pievārtē.</p>
<p>IP4 Ērtas pārvietošanās iespējas</p> 	<p>Prioritāte aptver dažādu pārvietošanās veidu un savienojumu attīstību, pielāgošanu ērtai kustībai. Primāri jāuzlabo Olaines pilsētas sasniedzamība no visām novada apkaimēm un satiksmes infrastruktūra ciemos.</p> <p>Sabiedriskā transporta kustības un satiksmes drošības pilnveidē nozīmīga ir sadarbība starp dažādām institūcijām. Veidojami mūsdienīgi mobilitātes punkti un attīstāma velosatiksmes infrastruktūra.</p>

<p>IP5 Atbalsts ekonomikas izaugsmei</p> 	<p>Prioritāte aptver dažādas atbalsta iespējas ekonomiskās vides attīstībai, izmantojot arī jau esošās konkurētspējīgās priekšrocības Rīgas metropoles areālā. Olaines novada straujo izrāvienu sekmē uzņēmumu viedā specializācija, jaunu industriālo teritoriju attīstība ar augstas pievienotās vērtības, zināšanu ietilpīgiem un inovatīviem uzņēmumiem. Līdzsvarotas uzņēmējdarbības vides attīstībā akcentējami mazie uzņēmēji un atbalsts uzņēmējspēju apguvē. Pašvaldības loma ir sekmēt infrastruktūras attīstību, veicināt starptautisko atpazīstamību, veicināt sadarbību un nodrošināt novadā dzīvojošajiem uzņēmumu darbiniekiem nepieciešamo sociālo infrastruktūru.</p>
<p>IP6 Novada lomas stiprināšana Rīgas metropoles areālā</p> 	<p>Prioritāte aptver mērķtiecīgu ekonomiskās un sociālās vides attīstības veicināšanu Olaines novadā, kā rezultātā tiek piesaistīts kvalificēts darba spēks, pakalpojumu sniedzēji, iedzīvotāji, un pieaug Olaines kā metropoles nozīmes attīstības centra nozīme Rīgas metropoles areāla iekšējā telpā.</p>

Prioritātes ir tematiski saskanīgas ar stratēģiskajiem mērķiem, tomēr tās var mijiedarboties un būt savstarpēji papildinošas (Attēls 9).

	SM1 Sociāli nodrošinātas un zinošas sabiedrības izaugsme	SM2 Ilgtspējīgas dzīves vides un mobilitātes progress	SM3 Aktīvas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība	SM4 Olaine – reģionālas nozīmes attīstības centrs
IP1 Mūsdienīgi publiskie pakalpojumi tuvāk dzīvesvietai	○			
IP2 Apdzīvoto vietu un kopienas attīstība	○	○		
IP3 Vides kvalitātes un ārtelpas pilnveide		○		
IP4 Ērtas pārvietošanās iespējas		○		
IP5 Atbalsts ekonomikas izaugsmei			○	
IP6 Novada lomas stiprināšana Rīgas metropoles areālā				○

Attēls 9. Stratēģisko mērķu un ilgtermiņa prioritāšu sasaiste

2.4. Novada ekonomiskā specializācija

Olaines novada ekonomiskā specializācija atspoguļo perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus. Ekonomiskā specializācija balstāma jau esošajā novada profilā, tā vienlaikus atspoguļo perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus, kontekstā ar esošajiem resursiem un iespējām.

Apstrādes rūpniecība	Ķīmiskā ražošana un farmācija	Metāla izstrādājumu un iekārtu ražošana	Kokapstrāde
Bioekonomika	Lauksaimnieciskā ražošana un pārstrāde	Enerģētika	Atkritumu pārstrāde
Industriālie un tehnoloģiju parki	Zināšanu ietilpīgas un augstas pievienotās vērtības ražošana	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	
Loģistika	Kravu pārvadājumi	Uzglabāšana	
Pakalpojumi	Tirdzniecība	Mājokļi un dzīvesvieta	

Attēls 10. Olaines novada ekonomiskā specializācija

Olaines novada specializācija Rīgas plānošanas reģionā ir **ķīmiskā rūpniecība un pakalpojumi** – kultūra, izglītība, finanses, kas ievērojami sekmē reģiona attīstību⁹. Rīgas plānošanas reģiona **vidēs specializācijas** kontekstā Olaines novada galvenie virzieni ir:

- Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas,
- Viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomas,
- Viedā enerģētika¹⁰.

⁹ Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam (aktualizācija)

¹⁰ Analītisks pārskats par viedās specializācijas stratēģijas ieviešanu Rīgas plānošanas reģionā, 2018

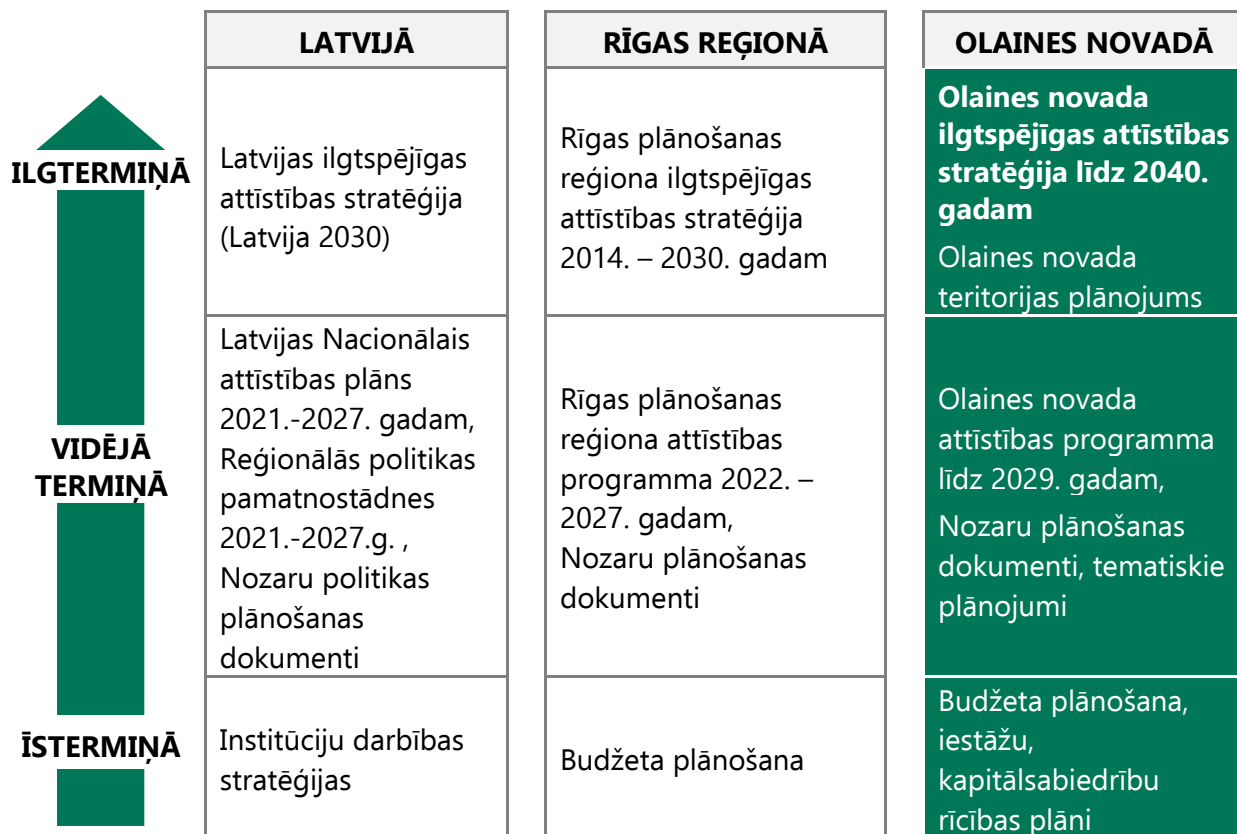
2.5. Sasaiste ar citiem dokumentiem un uzraudzība

Olaines novada stratēģiskie uzstādījumi atbilst nacionāla un reģionāla līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, no kuriem galvenie ir [Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija](#) (Latvija 2030), gan [Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam](#) (aktualizācija).

Stratēģijas galvenie īstenošanas instrumenti ir Olaines novada attīstības programma un teritorijas plānojums, kā arī citi pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti.

Attīstības programmā nosakāmi pašvaldības vidēja termiņa uzstādījumi, sagaidāmie rezultāti, veicamie uzdevumi, rīcības un investīcijas.

Teritorijas plānojums ir pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, t.sk. funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Attēls 11. Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

Latvija2030 ir hierarhiski augstākais valsts ilgtermiņa plānošanas dokuments. Latvijas stratēģijas galvenie uzstādījumi ir laimīgs cilvēks labklājīgā valstī, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids, radoša, iecietīga un toleranta sabiedrība, sadarbībā radīta konkurētspēja un valsts kā ātrspējas partneris. Ilgtspējīgas attīstības pamatideja aicina apmierināt esošās paaudzes vajadzības, līdzsvarojot sabiedrības labklājības, vides un ekonomiskās attīstības intereses, vienlaikus nodrošinot vides

prasību ievērošanu un dabas daudzveidības saglabāšanos, lai nemazinātu nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas.¹¹

Stratēģijā noteiktie mērķi – *SM1 Sociāli nodrošinātas un zinošas sabiedrības izaugsme, SM2 Ilgtspējīgas dzīves vides un mobilitātes progress, SM3 Aktīvas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība, SM4 Olaine – reģionālas nozīmes attīstības centrs* – nav pretrunā Latvijas mērķiem.

Olaines novada centieni stiprināt ekonomiku, sabiedrību un vidi papildina nacionālā līmenī nospraustos uzstādījumus:

Latvijas ilgtermiņa mērķi	Atbilstošie Olaines novada ilgtermiņa mērķi
Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi	SM1, SM4
Saglabāt Latvijas cilvēkkapitāla bāzes vērtību un kāpināt tā ražīgumu līdz ES vidējam līmenim, attīstot prasmes, kas sekmē jaunradi, elastību un līdzdalību darba tirgū	SM1, SM3
Pieaugot IKP, samazināt sociālo un ienākumu nevienlīdzību – veicināt sociālo iekļaušanos, mazināt nabadzības riskus un sekmēt sociāli un ekonomiski stabila vidusslāņa veidošanos sabiedrībā	SM1
Izveidot vienu no labākajām izglītības sistēmām ES un kļūt par vienu no līderēm pieaugušo izglītības pieejamības un izmantošanas ziņā	SM1
Kļūt par vienu no ES līderiem inovatīvu un eksportējošu uzņēmumu izplatības ziņā	SM3
Nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu pašnodrošinājumu un integrējoties ES enerģijas tīklos	SM2
Būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā	SM2
Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus	SM1, SM2, SM3, SM4
Stiprināt Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu	SM4
Saglabāt Latvijas savdabību - daudzveidīgo dabas un kultūras mantojumu, tipiskās un unikālās ainavas	SM2
Izveidot valsts pārvaldi, kas ir efektīva, spēj ne tikai ātri reaģēt uz pārmaiņām, bet arī paredzēt un virzīt tās, radot sabiedrībai nozīmīgus un nākotnē nepieciešamus pakalpojumus, un kurā aktīvi līdzdarbojas lielākā daļa Latvijas sabiedrības	SM4

¹¹ [Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam](#), 2010. Pārresoru koordinācijas centrs

Stratēģijā noteiktie mērķi nav pretrunā Rīgas plānošanas reģiona stratēģiskajiem mērķiem, tie papildina Rīgas reģiona uzstādījumus:

Rīgas plānošanas reģiona ilgtermiņa mērķi	Olaines novada ilgtermiņa mērķi
Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās	SM1, SM4
Zināšanās balstīta "zaļa", inovatīva un elastīga ekonomika	SM3, SM4
Ekoloģiski tolerant dzīves veids un vietas	SM2

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014. – 2030. gadam (aktualizācija) vīzijā uz 2050. gadu Olaine izvirzīta kā klimatneitrāla pilsēta, aprites ekonomikas pašpietiekamais attīstības centrs ar potenciālu attīstīt atjaunojamus energoresursus un veidoties kā satiksmes savienojumu mezglam (nozīmīgam mobilitātes punktam).¹²

Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2040. gadam sniedz ieguldījumu arī 2015. gadā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālajā asamblejā pieņemtās rezolūcijas "Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam" 17 izvirzīto mērķu sasniegšanai. ANO noteiktie ilgtspējīgas attīstības mērķi integrēti Olaines novada ilgtermiņa attīstības stratēģiskajos uzstādījumos, gan arī ņemami vērā Olaines novada citu plānošanas dokumentu izstrādē, tos integrējot vidēja termiņa prioritātēs, rīcības virzienos, horizontālajās prioritātēs un uzdevumos (Attēls 12).

Attēls 12. ANO noteiktie 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi (UNESCO Latvijas Nacionālā komisija)

Lai nodrošinātu Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2040. gadam īstenošanas uzraudzību, Olaines novada pašvaldība apkopo datus par galvenajiem attīstības rādītājiem (skat. nākamo nodaļu), sagatavojot **vienotu novada Stratēģijas un attīstības programmas pārskatu** par Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanu.

¹² Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam (aktualizācija)

Pārskatā iekļauj novērtējumu par **attīstības rādītājiem**, kā arī secinājumus un priekšlikumus par Stratēģijas **tālāko īstenošanas gaitu** (t.sk. par nepieciešamību veikt grozījumus kādā no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem vai jauna dokumenta nepieciešamību). Balstoties uz sagatavoto pārskatu, pašvaldība aktualizē pašvaldības attīstības programmas rīcības plānu un investīciju plānu.

Atbildīgā struktūrvienība par Stratēģijas īstenošanas uzraudzības pārskata sagatavošanu ir pašvaldības administrācijas **Attīstības nodaļa**. Datus par galvenajiem attīstības rādītājiem apkopo katru gadu, taču analīzi un izvērtējumu veic, izstrādājot uzraudzības ziņojumu reizi trīs gados (kopīgi ar attīstības programmu). Ziņojums sastāv no ievada (mērķis, laika, periods, struktūra, iesaistītās puses), ieviešanas izvērtējuma (vispārīgs novada attīstības raksturojums, atbilstība mērķiem, prioritātēm un to ieviešana), kā arī secinājumi un priekšlikumi (par rādītājiem, mērķiem un priekšlikumi Stratēģijas aktualizēšanai, ja nepieciešams, un uzraudzības sistēmas pilnveidei).

Lai nodrošinātu attīstības plānošanas noteikto pamatprincipu¹³ ievērošanu, stratēģijas izstrādes procesā izvērtēti un ņemti vērā **kaimiņu novadu stratēģiskie un telpiskie uzstādījumi** (skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma nodaļu *5.6. Kaimiņu pašvaldības*, kur iekļauts kopsavilkums par kaimiņu pašvaldību ilgtermiņa plānošanas dokumentiem).

2.6. Galvenie attīstības rādītāji

Nr. p.k.	Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts (uz 2040. gadu)	Avots
1.	Iedzīvotāju skaits gada sākumā	SM1, SM3, SM4	2022.	19 953	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls (<i>IRS030</i>)
2.	Bezdarba līmenis, %	SM3	2022.	3,4 (<i>uz 31.12.</i>)	<4,0	NVA
3.	Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	SM1, SM3	2021.	55	Pozitīvs	Oficiālās statistikas portāls (<i>IBE081</i>)
4.	Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, %	SM1, SM3	2022.	28,3	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls (<i>RIG070</i>)
5.	Ieturētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa (pēc darba ņēmēja deklarētās adreses) uz 1 iedzīvotāju, EUR	SM3	2020.	991,10	Pieaug	RAIM
6.	Ekonomiski aktīvie tirgus sektora uzņēmumi	SM3	2021.	1103	Pieaug	Oficiālās statistikas

¹³ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. pants

Nr. p.k.	Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts (uz 2040. gadu)	Avots
						portāls (UZS031)
7.	Uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātāju skaits (VID)	SM3	2019.	854	Pieaug	RAIM
8.	Reģionālas nozīmes attīstības centra statuss	SM4	2021.	Nav	Ir	Nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti
9.	Iedzīvotāju vērtējums par teritorijas attīstību kopumā	Visi	2021.	Pozitīvā vērtējuma rādītājs – 79%	>80%	Pašvaldības veikta iedzīvotāju aptauja
10.	Atjaunīgo energoresursu lietojuma īpatsvars pašvaldības centralizētās siltumapgādes sistēmās, %	SM2	2019.	20%	100%	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts (uz 2040. gadu)
11.	Enerģijas patēriņš pašvaldības ēkās un apgaismojumā, MWh/gadā	SM2	2019.	9027	Samazinās par 40% (līdz 2030. gadam par 20%)	
12.	Mobilitātes punkti	SM2	2021.	Nav	Vismaz 5 mobilitātes punkti	Pašvaldības dati
13.	Valsts un pašvaldības autoceļu un ielu garums ar asfaltbetona segumu, km	SM2	2021.	128	Pieaug	Oficiālās statistikas portāls (TRS020)

Ilustrācija 2: Jauniešu sporta festivāls 2022. gadā (avots: Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietne)

3. Telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās attīstības perspektīva ir Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2040. gadam daļa, kurā grafiski un rakstveidā ir noteiktas teritorijas attīstības vēlamās ilgtermiņa izmaiņas un attīstības vadlīnijas. Tā veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, līdzsvarotu attīstību, pievilcīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar mūsdienīgu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, kā arī saglabātu dabas bagātības un kultūrvēsturisko mantojumu.

Telpiskās attīstības perspektīvas struktūra iezīmē novada teritorijas galvenos attīstības virzienus, kuri tiek detalizēti vietējās pašvaldības hierarhiski zemākos plānošanas dokumentos, kas ir vieni no stratēģijas īstenošanas instrumentiem.

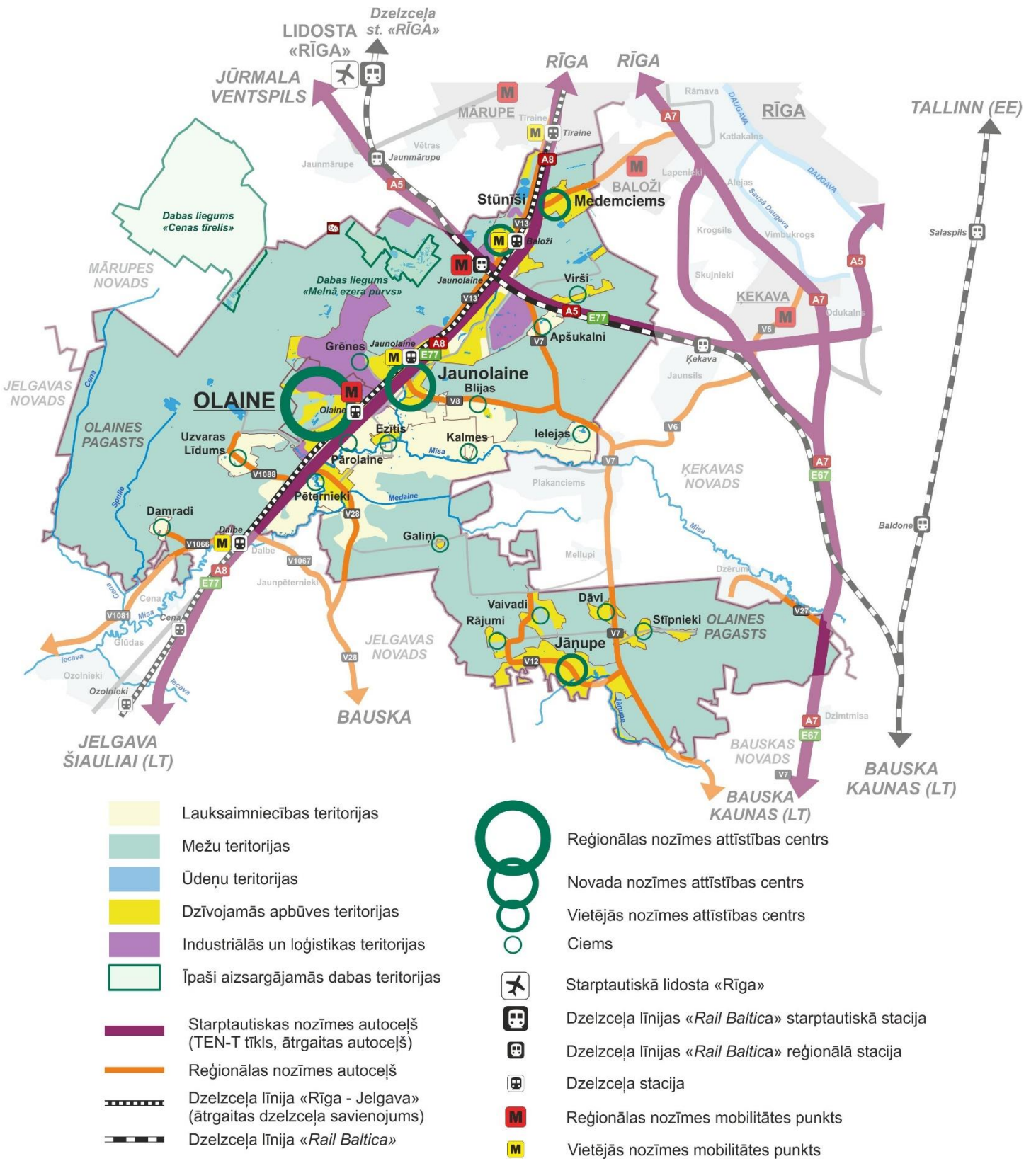
Olaines novada nozīmīgākie esošās **telpiskās struktūras elementi** ir:

- 1) apdzīvojuma struktūra un pakalpojumu nodrošinājums,
- 2) galvenie transporta koridori un sasniedzamība,
- 3) vēsturiskās un jaunveidojamās industriālās teritorijas un infrastruktūra,
- 4) dabas un rekreācijas teritorijas,
- 5) lauku un mežu teritorijas
- 6) prioritāri attīstāmās teritorijas.

Telpiskās attīstības perspektīvā ņemti vērā Latvija2030 un Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014. – 2030. gadam (aktualizācija), Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskās vīzijas, *Rail Baltica* attīstības plāni u.c.

Tālākajās apakšnodaļās aprakstīti un attēloti telpiskās struktūras elementi un to vēlamā attīstība. Būtiskākos telpiskās struktūras elementus un to mijiedarbību parāda Attēls 13.

Vadlīnijas ar pamatprincipiem teritorijas plānošanai un attīstībai apkopotas apakšnodaļā [3.7 Vadlīnijas plānošanai un attīstībai](#). Tās izmanto par pamatu teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un tematisko plānojumu izstrādē. Vadlīnijās netiek atkārtoti galvenie principi, kas noteikti [Attīstības plānošanas sistēmas likumā](#) un [Teritorijas attīstības plānošanas likumā](#), bet gan izvirzīti specifiski ieteikumi Olaines novada raksturīgās teritorijas attīstībai.

Attēls 13. Olaines novada telpiskās attīstības perspektīva

3.1. Apdzīvojuma struktūra un attīstības centru līmeņi

Olaines novada apdzīvojuma struktūru veido Olaines pilsēta un Olaines pagasts ar 20 ciemiem un lauku teritorija. Apdzīvojuma struktūru iedalāma:

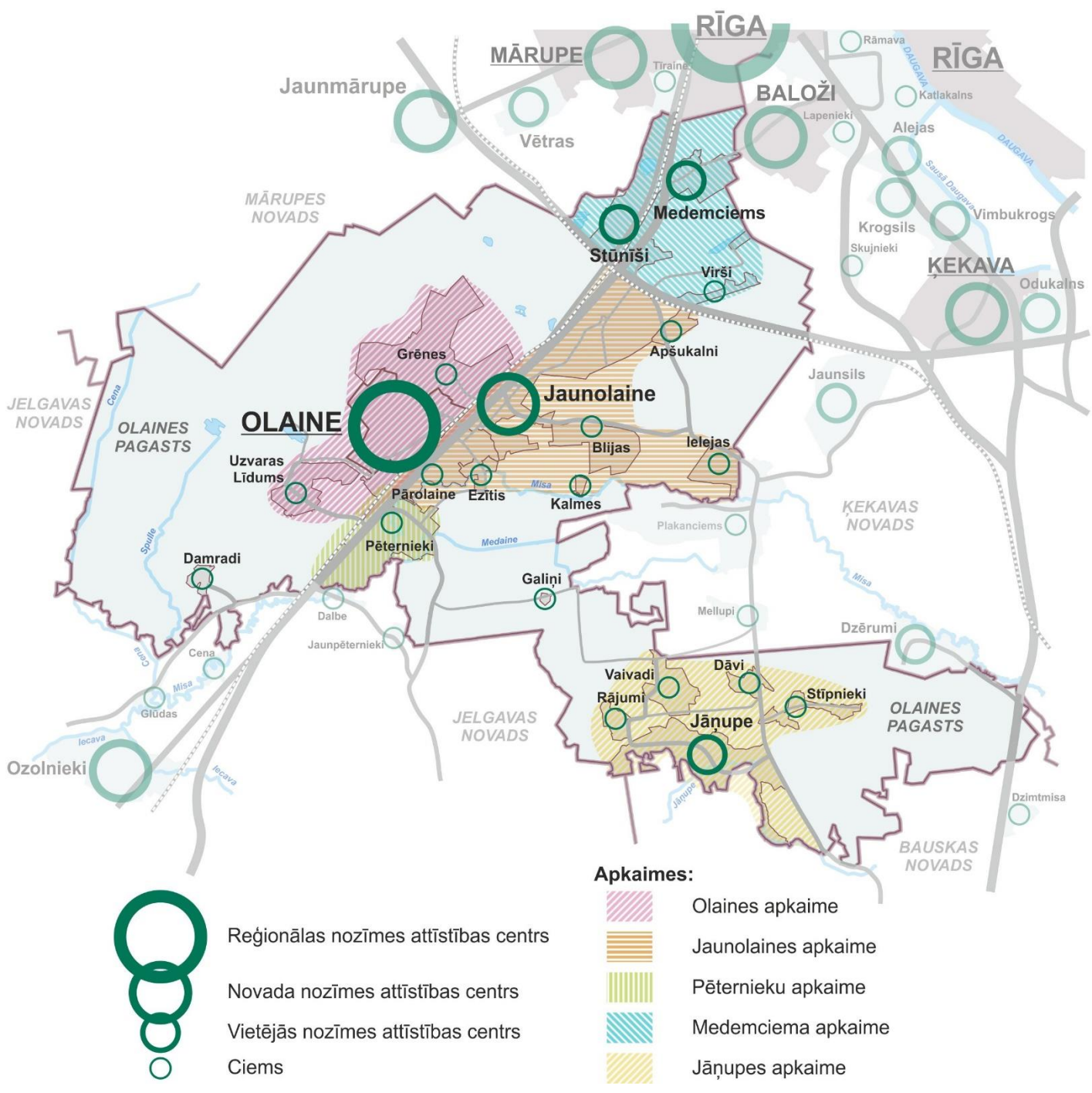
- 1) **apkaimēs ar ciemiem**, ko raksturo vairāku apdzīvoto teritoriju funkcionāla sasaiste, kopēji izmantojami pakalpojumi un tuvēja atrašanās:
 - Olaines apkaime – Olaine, Pārolaine (daļa), Grēnes, Uzvaras Līdums;
 - Jaunolaines apkaime – Jaunolaine, Pārolaine (daļa), Ezītis (daļa), Blijas, Kalmes, Apšukalni, Ielejas;
 - Pēternieku apkaime - Pēternieki;
 - Medemciema apkaime – Medemciems, Stūniši, Virši;
 - Jāņupes apkaime – Jāņupe, Rājumi, Vaivadi, Dāvi, Stīpnieki;
- 2) **pārējos ciemos**, kas atrodas tālāk no augstāk minētajiem apkaimju areāliem - Damradi, Galīņi;
- 3) **viensētās** (savrupas dzīvojamās ēkas apdzīvojums ārpus pilsētas un ciemiem).

Lai novads attīstītos vienmērīgi, izdalāmi dažādi **attīstības centru līmeņi**. Katram līmenim paredzams noteikts vēlamo pakalpojumu grozs. Izvērtējot apdzīvojuma struktūras izvietojumu un apbūves struktūru, attīstības potenciālu, iedzīvotāju skaitu, infrastruktūras un publisko pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī balstoties augstāka līmeņa attīstības plānošanas dokumentos un ņemot vērā Olaines novada stratēģiskos uzstādījumus, Stratēģija nosaka četrus attīstības centru līmeņus – **reģionālas, novada, vietējas nozīmes attīstības centrs un ciems**.

Pakalpojumi attīstāmi attīstības centros, un vienlaikus to attīstība skatāma **apkaimju** griezumā. Apkaimes iezīmē Olaines un ciemu apdzīvoto teritoriju funkcionālos areālus. Apkaimes raksturo kopēji izmantojami pakalpojumi, piemēram, bibliotēka Stūnišos nodrošina arī Medemciema iedzīvotājus u.tml.

Latvijas ilgtspējīgas stratēģija līdz 2030. gadam, kas apstiprināta 2010. gadā, Olaines pilsētu nenosaka kā reģionālas nozīmes attīstības centru. Izvērtējot Latvija2030 izvirzīto reģionālas nozīmes attīstības centru definīciju, ka tie ir nozīmīgi reģiona kultūras un/vai ražošanas centri ar attīstību sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem, un šo pilsētu potenciāls ievērojami pārsniedz mazo pilsētu potenciālu, uzskatāms, ka Olaine, ņemot vērā tās attīstības tendences pēdējo 10 gadu laikā,¹⁴ **jau faktiski pilda reģionālas nozīmes attīstības centra funkcijas**.

¹⁴ Skatīt Pašreizējās situācijas raksturojuma 5.nodaļu

Attēls 14. Apdzīvotuma struktūras un attīstības centru attīstība

Tabula 1. Olaines novada attīstības centri

Apdzīvotās vietas nosaukums	Līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Olaine	Reģionālas nozīmes attīstības centrs	<p>Nozīmīgs Rīgas metropoles areāla industriālais centrs ar attīstītu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem. Olaine ir novada attīstības un administratīvais centrs, kas sniedz darbavietas apkārtējo pašvaldību iedzīvotājiem, pilsētas potenciālam ievērojami pārsniedzot apkārtējo novada apdzīvoto vietu potenciālu.</p> <p>Jākoncentrē reģiona attīstībai nozīmīgi pakalpojumi, turpinot Olaines kā metropoles nozīmes attīstības centra stiprināšanu. jāpilnveido mobilitāte, infrastruktūra un jāattīsta mājokļi. Jāturpina attīstīt infrastruktūru un pakalpojumus, kas nodrošina pievilcīgu un iedzīvotāju izaugsmi veicinošu dzīves vidi. Perspektīvā jāpaplašina Olaines pilsētas robežas, tai pievienojot piepilsētas apdzīvotās vietas un ciemus – Pārolaini, Grēnes, kā rezultātā Olaines pilsēta atbilstu esošajai apdzīvojamai struktūrai, un stiprinātu Olaines kā reģionālas nozīmes attīstības centra lomu.</p>	<p>Pašvaldības administrācija, pirmsskolas, vispārējā, profesionālās ievirzes, speciālā, profesionālā un augstākā izglītība, jaunatnes pakalpojumi, veselības un sociālās aprūpes centra, ģimenes ārsta, zobārsta pakalpojumi, kultūras nams, muzejs, bibliotēka, publiskā sporta infrastruktūra, tūrisma informācijas punkts, sadzīves pakalpojumi, veikali, degvielas uzpildes stacija, bankomāti, pasta nodaļa, pakomāts, darba vietas, sabiedriskās ēdināšanas un viesmīlības pakalpojumi, tirgus, valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta brigāde, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigāde, pašvaldības policija un videonovērošana, centralizēta siltumapgāde, ūdensapgāde, notekūdeņu apsaimniekošanas sistēma, atkritumu šķirošanas infrastruktūra, labiekārtota publiskā ārtelpa, mājokļi, ielu tīkls un apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra, mobilitātes punkts, mikromobilitātes punkti un pakalpojumi, elektrouzlādes punkti, sabiedriskais transports (vilciens, autobuss), publiska interneta pieejamība, 5G tīkls.</p>
Jaunolaine	Novada nozīmes attīstības centrs	<p>Lielākais ciems Olaines novadā un Olaines pagasta administratīvais centrs, kurā apkaimes iedzīvotājiem pieejams plašs pakalpojumu</p>	<p>Pagasta pārvalde, pirmsskolas izglītība, jaunatnes pakalpojumi, Sociālā dienesta klientu apkalpošanas centrs, ģimenes ārsts, kultūras nams, bibliotēka,</p>

Apdzīvotās vietas nosaukums	Līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
		<p>grozs, darba vietas. Jānodrošina pakalpojumu un infrastruktūras attīstība. Nozīmīga loma policentriskas apdzīvotuma struktūras veidošanā.</p>	<p>publiskā sporta infrastruktūra, darba vietas, sadzīves pakalpojumi, veikali, degvielas uzpildes stacija, bankomāts, pasta nodaļa, pakomāts, sabiedriskās ēdināšanas un viesmīlības pakalpojumi, videonovērošana, pašvaldības policija, centralizēta siltumapgāde, ūdensapgāde, notekūdeņu apsaimniekošanas sistēma, atkritumu šķirošanas infrastruktūra, tirgus laukums, mājokļi, labiekārtota publiskā ārtelpa, ielu tīkls un apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra, mobilitātes punkts, mikromobilitātes pakalpojumi, elektrouzlādes punkti, sabiedriskais transports (vilciens, autobuss), publiska interneta pieejamība, 5G tīkls.</p>
<p>Medemciems, Stūnīši, Jānupe</p>	<p>Vietējas nozīmes attīstības centrs</p>	<p>Pēc iedzīvotāju skaita lielākie ciemi, kuros attīstāma pamata pakalpojumu (ūdenssaimniecības, ielu, ietvju un apgaismojuma, ģimenes ārsta, bērnudārza u.c.), kopienas pulcēšanās iespējas. Šo apdzīvoto vietu funkcijas un apkalpes zona nozīmīga tuvējiem ciemiem un lauku teritorijām, tiem ir nozīmīga loma policentriskas apdzīvotuma struktūras veidošanā.</p> <p>Medemciemā un Stūnīšos attīstāmi kopēji pakalpojumi, nevis katrā atsevišķi, ņemot vērā iedzīvotāju izvietojumu, infrastruktūru, savienojumu.</p>	<p>Saieta nams, bibliotēka,= dienas centrs, pirmsskolas izglītība, jaunatnes pakalpojumi, ģimenes ārsts, feldšerpunkts, pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vieta (sociālais darbinieks, klientu apkalpošana, pašvaldības policijas darbinieks u.c.), tirgus laukums, veikals, pakomāts, vēstuļu kastīte, naudas izņemšanas punkts, videonovērošana, centralizēta ūdensapgāde, notekūdeņu apsaimniekošanas sistēma, atkritumu šķirošanas infrastruktūra, labiekārtota publiskā ārtelpa, ielu tīkls, ietves un apgaismojums, mobilitātes punkts, elektrouzlādes punkti, sabiedriskais transports.</p>

Apdzīvotās vietas nosaukums	Līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Pārolaine, Grēnes, Pēternieki, Virši, Stīpnieki, Vaivadi, Ezītis, Dāvi, Rājumi, Ielejas, Blijas, Damradi, Galīni, Kalmes, Apšukalni, Uzvaras Līdums	Ciems	Pastāvīgas vai sezonālas dzīvesvietas ar ciema statusu un robežām, kurās ir koncentrēta apbūve un pieejamas apbūves teritorijas. Izvērtējot katra ciema individuālo situāciju, iespēju robežās attīstāma publiskā infrastruktūra un ārtelpa. Veidojama sasaiste ar tuvumā esošajiem attīstības centriem pakalpojumu nodrošināšanā.	Lokāli vai centralizēti ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumi (vai sasaiste ar blakus esošo apdzīvoto vietu infrastruktūru), ielu tīkls, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, labiekārtota publiskā ārtelpa, videonovērošana, individuāla atkritumu šķirošanas infrastruktūra, sabiedriskais transports.

3.2. Mobilitāte, galvenie transporta koridori un infrastruktūra

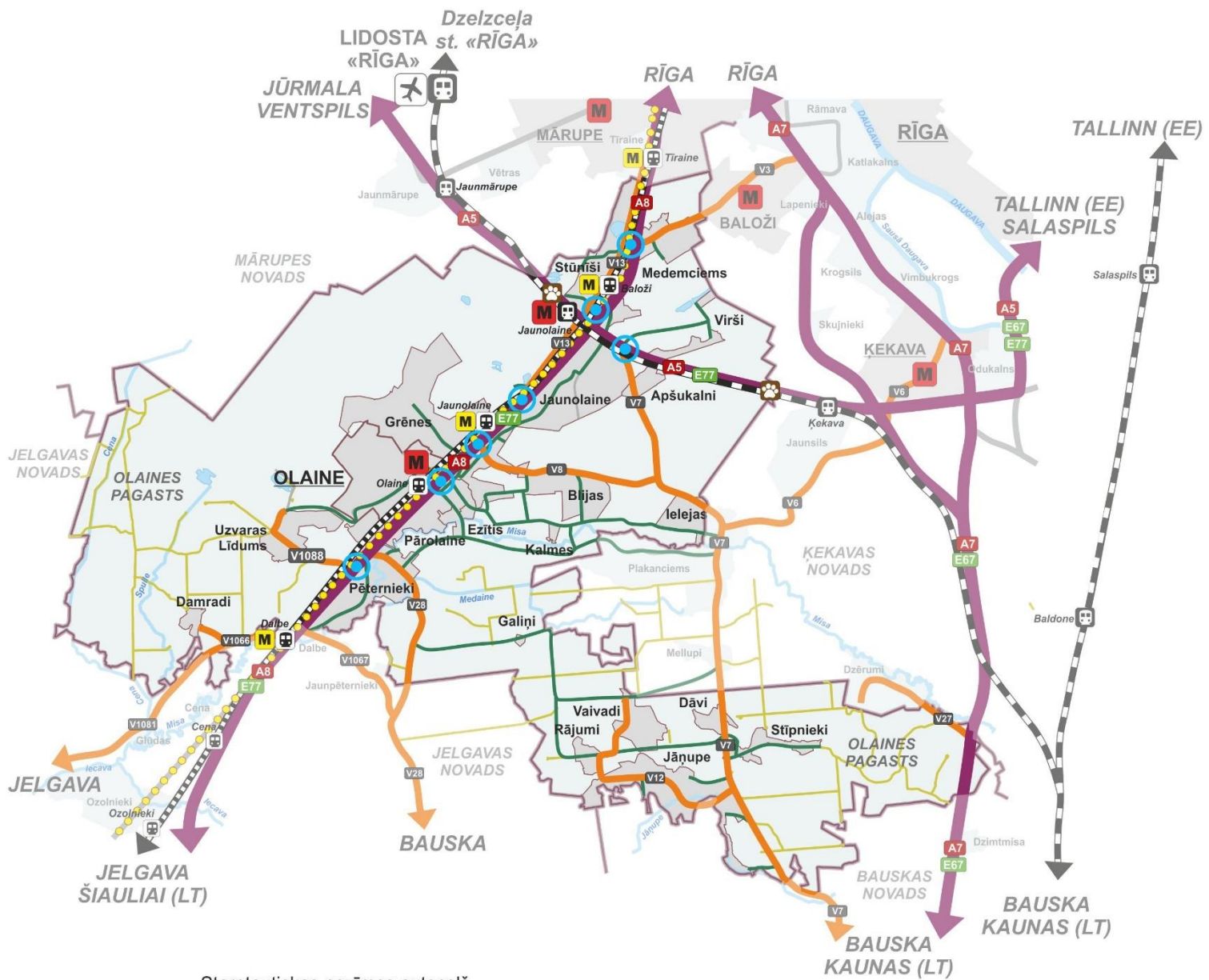
Droša, kvalitatīva un integrēta transporta infrastruktūra ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem novada attīstībā. Transporta infrastruktūras un mobilitātes attīstības pamatā ir esošā un plānotā infrastruktūra. Galvenie transporta infrastruktūras elementi ir autoceļi, dzelzceļi, ielas, mobilitātes punkti, gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra u.c. satiksmes infrastruktūra.

Olaines novada **ārējā sasniedzamība** ir attīstīta, novadu šķērso trīs **starptautiskas nozīmes** un TEN-T tīkla **autoceļi** – A8 Rīga - Jelgava - Lietuvas robeža, A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte) un A7 Rīga - Bauska - Lietuvas robeža, kurus līdz 2040. gadam plānots veidot par ātrgaitas autoceļiem. Rīgas – Jelgavas satiksmes koridors un Rīgas apvedceļš Olaines novadu telpiski sadala četrās daļās, tos raksturo augsta satiksmes intensitāte, apgrūtinot satiksmi (t.sk. gājēju un velobraucēju) starp abās infrastruktūras koridoru pusēs esošajām apdzīvotajām vietām. Ātrgaitas autoceļu attīstība tikai pastiprinās dabas vides fragmentāciju, tāpēc vēlams veidot dzīvnieku pārejas.

Olaines novada kontekstā īpaši svarīgi ir zemākas nozīmes autoceļu **savienojumi** ar šiem koridoriem, un to šķērsojumi problēmviētās, gājēju un velobraucēju infrastruktūras izveide gar valsts galvenajiem autoceļiem. Perspektīvā veidojami autoceļa A8 **divvlīmeņu šķērsojumi** pie Pēterniekiem, Olaines, Grēnēm, Lubaušiem Jaunolainē, Stūnīšiem un Medemciema. Rīgas apvedceļa koridorā pārkārtojams esošo autoceļu A5 un V7 satiksmes mezgls saskaņā ar *Rail Baltica* attīstības projektu, un veidojams satiksmes pārvads pie Apšukalniem.

- Starptautiskas nozīmes autoceļš (TEN-T tīkls, ātrgaitas autoceļš)
- Reģionālas nozīmes autoceļš
- Novada vai vietējās nozīmes autoceļš
- AS «Latvijas Valsts Meži» mežu ceļi
- Perspektīvais satiksmes mezgls/pārvads vai divlīmeņu šķērsojums
- Starptautiskā lidosta «Rīga»
- Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts
- Vietējās nozīmes mobilitātes punkts
- Dzelzceļa līnija «Rīga - Jelgava» (ātrgaitas dzelzceļa savienojums)
- Dzelzceļa līnija «Rail Baltica»
- Dzelzceļa stacija
- Dzelzceļa līnijas «Rail Baltica» starptautiskā stacija
- Dzelzceļa līnijas «Rail Baltica» reģionālā stacija
- Perspektīvā dzīvnieku pāreja pār dzelzceļa līniju «Rail Baltica»
- Perspektīvais veloinfrastruktūras savienojums

Attēls 15. Mobilitātes, galveno transporta koridoru un infrastruktūras attīstība

Olaines novada **iekšējā sasniedzamība**, t.sk. novada centra sasniedzamība no dažādām apkaimēm, ir neapmierinoša. Ilgtermiņā attīstāmi zemākas nozīmes savienojumi starp apdzīvotajām vietām un uz novada centru, paaugstināma autoceļu kvalitāte, tos pārbūvējot un uzlabojot segumu un satiksmes drošību apdzīvotās vietās. **Valsts vietējiem autoceļiem** – V6, V7, V7, V12, V13, V27, V28, V1066, V1081, V1088 – un prioritāriem **pašvaldības autoceļiem** (veidojot vietējos savienojumus starp ciemiem) perspektīvā nepieciešama melnā seguma izveide un esošā uzlabošana. Būtiskākā ir **savienojuma** starp Jāņupes apkaimi un Jaunolaini, Olaini attīstība. Vienlaikus veicināma valsts vietējā autoceļa V7 Baloži – Plakanciems – Iecava attīstība par reģionālas nozīmes ceļu, sniedzot alternatīvu nokļūšanu no Bauskas novada uz Rīgu un ērtāku savienojumu starp *Via Baltica* un Rīgas starptautisko lidostu. Mobilitātes attīstība starp Ķekavas un Olaines novada dārzkopības sabiedrībām paplašinās pakalpojumu pieejamību šajās teritorijās un stiprinās Olaines kā reģionālas nozīmes attīstības centra sasniedzamību. Olaines kā pakalpojumu centra sasniedzamībā ir veicināma savienojuma starp Grēnēm un Jaunmārupi attīstību. Samērā blīvu **meža ceļu tīklu** veido AS “Latvijas Valsts meži” piederošie autoceļi, kas nodrošina ne tikai mežu teritoriju apsaimniekošanu, bet veido savienojumus starp apdzīvotām vietām un ir būtiski mobilitātes nodrošināšanā un piekļuvei rekreācijas teritorijām.

Olaines pilsētā un ciemos, īpaši dārzkopības sabiedrību teritorijās ar nepietiekami attīstītu satiksmes infrastruktūru, ilgtermiņā veicama **ielu tīkla** kompleksa attīstība, izbūvējot melno segumu, ietves un veloceļus, apgaismojumu, inženiertīklus un ūdenssaimniecības infrastruktūru, kas detalizēti apskatīta dārzkopības sabiedrību tematiskajā plānojumā.¹⁵

Nozīmīga satiksmes infrastruktūras sastāvdaļa ir esošie **veloceļi**, kā arī jaunas gājējiem un velosipēdistiem piemērotas infrastruktūras, zaļo ceļu attīstība, lai uzlabotu novada iekšējo mobilitāti un apkārtējo teritoriju sasniedzamību. Ilgtermiņā sekmējama jaunu veloceļu un gājēju ceļu izveide, veidojot savienojumus starp apdzīvotajām vietām, gar noslogotākiem autoceļiem, rūpējoties par drošu pārvietošanos. Attīstāmi veloceļi pilsētā un ciemos, uzlabojot mobilitāti un satiksmes drošību. Ņemot vērā, ka ikdienā uz darbavietu, izglītības iestādi, pakalpojumu saņemšanas punktu optimālā ar velosipēdu mērojamā distance ir robežās no 5-10 km, veloinfrastruktūra attīstāma lielāko pakalpojumu centru virzienā – Olaine, Jaunolaine, Baloži, Mārupe. Ilgtermiņā attīstāma velosipēdistiem piemērota infrastruktūra gar Rīgas – Jelgavas satiksmes koridoru, autoceļu V13 (vecā Jelgavas šoseja), no Lubaušiem uz Medemciemu, starp Stūnīšiem un Medemciemu, no Medemciema uz Baložiem, no Olaines uz Jaunmārupi u.c. Kopumā veloceļu attīstība veicama integrēti, kontekstā ar cita transporta infrastruktūras mezgliem, kā arī ar jau esošo veloinfrastruktūru, un sadarbībā ar apkārtējām pašvaldībām.

Sabiedriskā transporta mugurkauls Olaines novadā ir vilcienu satiksme, kas sekmēs turpmāko mobilitātes attīstību un klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu. Atbilstoši Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskajai vīzijai paredzams, ka pasažieru nokļūšanu līdz vilcienam nodrošinās reģionālā un piepilsētas autobusu satiksme, līdz reģionālajam un piepilsētas autobusam – publiskajā un privātajā sektorā balstīti mobilitātes pakalpojumi, ērtai velo un gājēju

¹⁵ “Olaines novada vietējās nozīmes centru un dārzkopības sabiedrību teritoriju tematiskais plānojums”, 2017

kustībai piemērots ielu un ceļu tīkls. Detalizēti risinājumi iekļauti Rīgas metropoles areāla sabiedriskā transporta plānā (izstrāde uzsākta 2021. gadā).

Būtiska Olaines novada transporta infrastruktūras sastāvdaļa ir **dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava** (perspektīvā – ātrgaitas) ar atzariem uz Olaines industriālajām teritorijām.

Pasažieru vilciena kustība nodrošina labu Olaines novada sasniedzamību no Rīgas un Jelgavas. Olaines novadā atrodas Olaines dzelzceļa stacija, Baložu un Jaunolaines pieturas, un perspektīvā izvērtējama šo staciju atrašanās vieta, iespējamā pārceļšana. Līdz 2023. gadam plānota pasažieru platformu modernizācija, līdz 2026. – 2027. gadam dzelzceļa līnijas elektrifikācija un staciju modernizācija un līdz 2040. gadam sliežu ceļu modernizācija vilcienu kustības ātruma palielināšanai, tādā veidā nodrošinot bezizmešu mobilitāti¹⁶.

Olaines novadu gar autoceļu A5 apmēram 9 km garumā šķērsos starptautiskā ātrgaitas dzelzceļa līnija **Rail Baltica**, nodrošinot Baltijas valstu integrāciju Eiropas dzelzceļa tīklā. Plānots maksimāli saglabāt esošos ceļu šķērsojumus, izbūvēt dzīvnieku pāreju, izstrādāt vairākus dzelzceļa šķērsojumus pāri esošajiem autoceļiem. Olaines novada teritorijā ir paredzēts arī mobilitātes punkts ar *Rail Baltica* reģionālo pieturu Rīgas apvedceļa un Rīgas – Jelgavas koridora tuvumā.

Pasažieru nokļūšanu līdz vilcienam nodrošinās reģionālā un piepilsētas **autobusu satiksme**¹⁷. Autobusu pāravadājumu pieejamība ir būtiska teritorijās, kas neatrodas tiešā dzelzceļa pieturu tuvumā, īpaši Jāņupes apkaimē. Savukārt nokļūšanu līdz autobusam nodrošinās publiskajā un privātajā sektorā balstīti mobilitātes pakalpojumi, ērtai velo un gājēju kustībai piemērots ielu un ceļu tīkls, zaļie ceļi.

Pie dzelzceļa stacijām Olaines novadā ierīkojami daudzfunkcionāli **mobilitātes punkti** – multimodāli transporta mezgli un pārsēšanās punkti. Centrālais elements veikspējīgiem mobilitātes punktiem ir integrēts dzelzceļa un autotransporta, sabiedriskā transporta maršrutu tīkls un kustības grafiks. Mobilitātes punktā ir iespēja izvēlēties dažādus pakalpojumu veidus atkarībā no brauciena mērķa, piemēram, iespējama ērta pārsēšanās, automašīnu un velosipēdu novietošana, dalīto mikromobilitātes rīku izmantošana, elektrotransporta uzlādes vietas, taksometru vai dalīto automašīnu izsaukšana u.c. Reģionālas nozīmes multimodālie mobilitātes punkti attīstāmi Olainē un *Rail Baltica* reģionālā stacijā. Mazāki multimodālie mobilitātes punkti veidosies Jaunolaines un Baložu dzelzceļa stacijās un teritorijās bez dzelzceļa – pie lielākajām reģionālo autobusu pieturām novada attīstības centros.

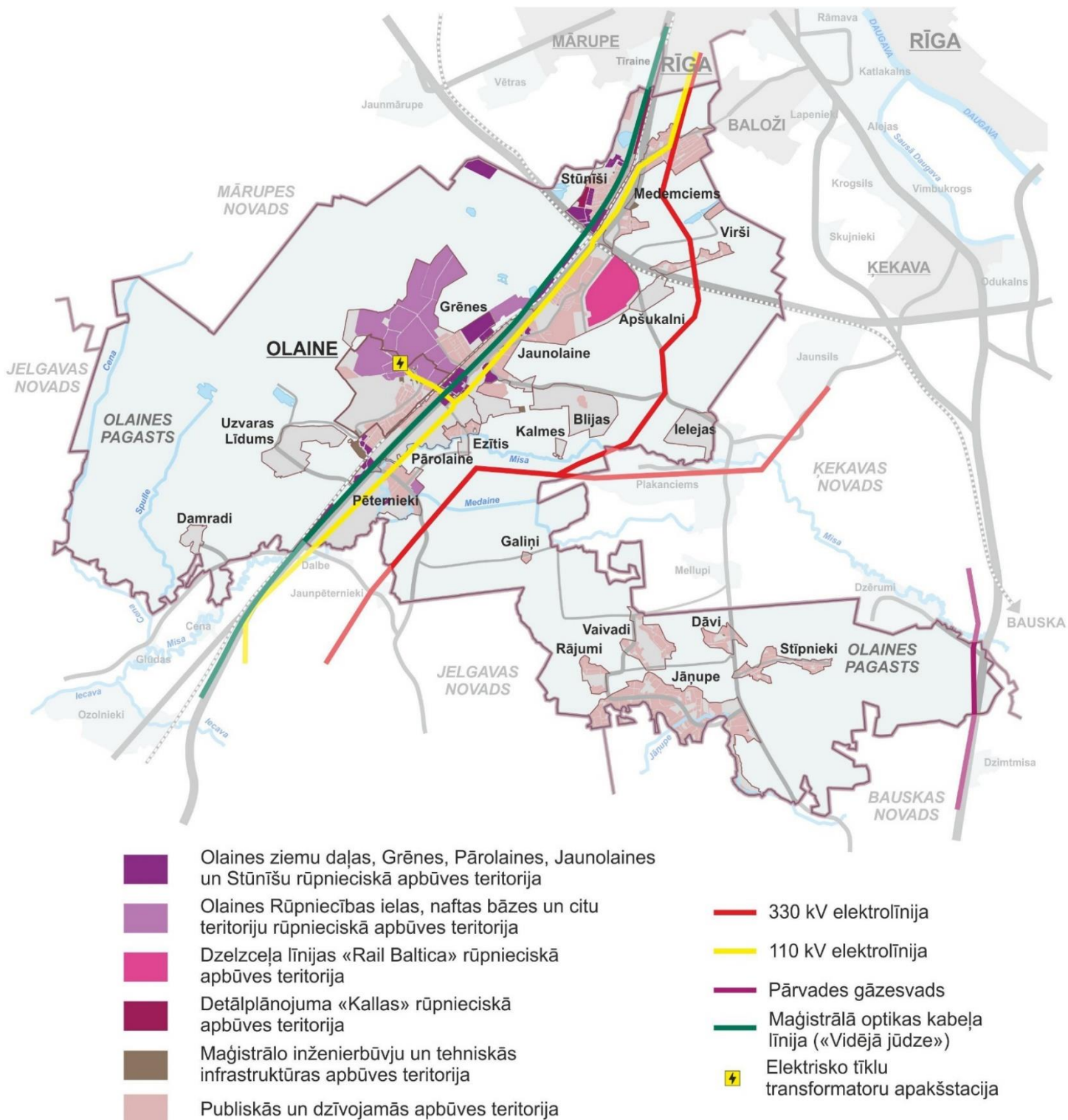
Mobilitātes iespēju attīstībā būtiska ir infrastruktūras attīstība **apkārtējās teritorijās** – Ķekavas apvedceļa attīstība, Dienvidu tilta 4. kārtas līdz Ziepniekkalnam izbūve, Lidostas "Rīga" un Jaunmārupes savienojuma izveide, šaursliežu tramvaja (kūdras bānītis) attīstība Ziepniekkalns-Baloži-Medemciems, perspektīvās *Rail Baltica* reģionālās stacijas Jaunmārupē, Ķekavā, Iecavā, stāvparku izveide Rīgā.

¹⁶ [Dzelzceļa elektrifikācija | la.lv](#)

¹⁷ [Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskā vizija, 2019.](#)

3.3. Industriālās teritorijas un infrastruktūra

Olaines pilsētas kā Rīgas metropoles areāla industriālā centra turpmākajā attīstībā svarīgi ir veicināt inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas, attīstot industriālās zonas, kur augt esošajiem un attīstīties jauniem uzņēmumiem.

Attēls 16. Industriālo teritoriju un infrastruktūras attīstība

Galvenie areāli, kuros attīstāmas industriālās un loģistikas teritorijas, ir Olaines pilsētas Ziemeļu daļa un Grēnes, areāls starp Birzniekiem un Apšukalniem ciešā sasaistē ar *Rail Baltica* reģionālo staciju un tuvējo lidostu.

Ciešā sasaistē ar apdzīvojumu attīstāma jau esošā **inženiertehniskā infrastruktūra** un ūdenssaimniecības pakalpojumi Olainē un ciemos, veicinot inženiertīklu un pakalpojumu izveidi citos ciemos. Novada teritorijā uzlabojama elektronisko sakaru pieejamība, t.sk. attīstot “vidējās” un “pēdējās” jūdzes elektronisko sakarus, kā arī atbalstāma 5G pārklājuma izvēšana nozīmīgos transporta koridoros. **Ūdenssaimniecības un satiksmes infrastruktūra akūti uzlabojuma dārzkopības sabiedrībās.** Olaines novadu šķērso 330/110 kV, 110 kV elektrolīnijas, pārvades gāzes vads, maģistrālā optikas kabeļa līnijas, kas ir būtiski uzņēmumu attīstībai. Centralizēto siltumapgādi Olainē, Jaunolainē un Stūnīšos nodrošina dabasgāze, kas turpmākajā novada attīstībā aizstājama ar atjaunīgiem energoresursiem.

Lai gan Olaines pilsētas aizsākumi saistīti ar kūdras rūpnīcas izveidi, nav paredzams, ka kūdras ieguve ilgtermiņā varētu attīstīties, kas saistīts ar Eiropas Zaļā kursa uzstādījumiem. Pārējo **derīgo izrakteņu** ieguves attīstībā, no kuriem Olaines novadā skaitliski vairāk ir smilts atradnes, būtiskas pārmaiņas nav paredzamas.

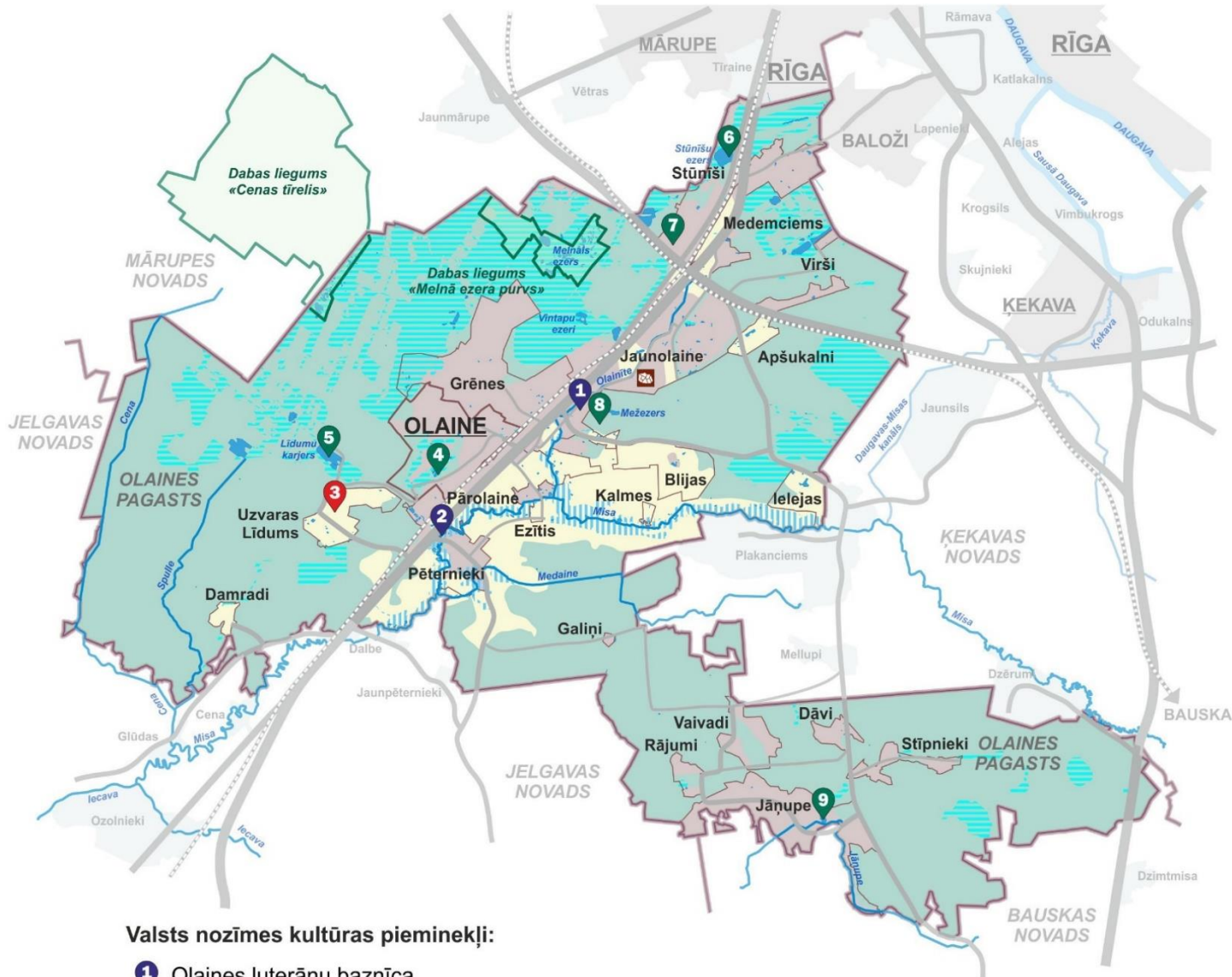
3.4. Dabas, kultūrvēsturiski nozīmīgās un citas īpašās teritorijas

Olaines novads atrodas Viduslatvijas zemienes Tīreļu līdzenumā, kas ir šīs zemienes zemākā un purvainākā daļa ar salīdzinošu vāju noteci. Vājās noteces rezultātā, pārpurvojoties sauszemei, ir izveidojušies lieli augsto purvu masīvi. Olaines novada **ainavas** kopumā raksturo līdzenums un plaši mežu masīvi ar vietumis lauksaimniecības zemēm. Olaines novadam raksturīgas arī transporta koridoru ainavas – Rīgas – Jelgavas koridors, Rīgas apvedceļa koridors un *Via Baltica* koridors. Transporta koridoru pārveide par ātrgaitas autoceļiem un *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūve iezīmē būtiskus ainavas transformācijas procesus un pastiprinās esošo apdzīvoto vietu sašķelšanos. Nozīmīgs ainavas veidotājs ir apdzīvotās vietas – urbānās teritorijas Rīgas pievārtē, lauku ciemi – Pēternieki, Uzvaras Līdums un viensētas, Olaines pilsēta ar piegulošajiem ciemiem un dārzkopības sabiedrību ciemu veidotā apdzīvojuma struktūra ar dārza mājām, vasarnīcām un pastāvīgiem mājokļiem.

Olaines novada dabas teritorijas ir jaukta izmantošanas veida telpas ārpus pilsētas un ciemiem. Nākotnē saglabājami visi esošie dabas teritoriju elementi:

- **Lauksaimniecības** teritorijas ar nozīmīgiem auglīgu augšņu resursiem Mīsas upes krastos, Uzvaras līdumā, ziemeļos no Olaines industriālās zonas un ziemeļaustrumos no Jaunolaines. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 14% no novada teritorijas, no kurām puse tiek aktīvi apsaimniekota un ir nozīmīga lauksaimniecības uzņēmumu darbībā;
- **Mežu** teritorijas aizņem 61% no Olaines novada teritorijas, lielākā daļa mežu pieder AS “Latvijas Valsts meži” un SIA “Rīgas Meži”, kas papildus aktīvai saimnieciskai darbībai attīsta rekreācijas teritorijas un sekmē atpūtu mežā;
- **Purvi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** un objekti – dabas liegums “Cenas tīrelis” (daļa) un “Melnā ezera purvs” ir Natura2000 teritorijas, vairāki mikroliegumi un dižkoki.

- Lielākās **ūdensteces** ir Misa, Cena, Olainīte un Spulle. Plašākās applūstošās teritorijas (10% varbūtība) ir gar Misu, un pie Olainītes un Medaines ietekas Misā;
- Lielākie **ezeri** ir Mežezers, Stūnišu ezers, Melnais ezers un Vintapu ezers, mākslīgi veidotās ūdenstilpes, kas ir iecienītas atpūtas vietas – Līdumu un Jāņupes karjers.

Valsts nozīmes kultūras pieminekļi:

- 1 Olaines luterāņu baznīca
- 2 Vidzemes - Kurzemes - Zemgales robežstabi

Vietējās nozīmes kultūras pieminekļi:

- 3 Uzvaras Līdums - vēsturiska lauku apbūves teritorija

Aktīvās atpūtas teritorijas:

- 4 Olaines Mežaparks
- 5 Līdumu karjers
- 6 Stūnišu ezeri
- 7 Bērzpils karjeri
- 8 Aktīvās atpūtas teritorija Jaunolainē
- 9 Jāņupes karjers

- Lauksaimniecības teritorijas
- Mežu teritorijas
- Ūdeņu teritorijas
- Apbūves teritorijas
- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
- Purvu teritorijas
- Applūstošās teritorijas

Attēls 17.

Dabas, kultūrvēsturiski nozīmīgo un citu īpašo teritoriju attīstība

Olaines novadā atrodas trīs **kultūrvēsturiskie** pieminekļi – Olaines luterāņu baznīca (valsts nozīmes), Vidzemes – Kurzemes – Zemgales robežstabi (valsts nozīmes) un Uzvaras Līdums – tipveida lauku apbūves teritorija (vietējas nozīmes). Būtiska ir kultūrvēsturiski ievērojamo objektu sakārtošana un saglabāšana, stiprinot vietas identitāti – Pēternieku vēsturiskās vietas, *Zeiferti*. Pie kultūrvēsturiski nozīmīgām teritorijām pieskaitāmas arī kapsētas – sešas kapsētas un 10 brāļu kapi, kas iezīmē Pirmā pasaules kara norises Olaines novada teritorijā. Perspektīvā kā kultūrvēsturiskie pieminekļi var tikt noteikti industriālā mantojuma u.c. objekti.

Dabas teritorijas un resursi ir nozīmīgi vietējai sabiedrībai un ekonomikai, tos izmantojot radoši un inovatīvi, dažādosies uzņēmējdarbība un atpūtas iespējas. Plašais aktīvās atpūtas iespēju (velotrase, bērnu pilsētiņa, slidotava, pastaigu takas, velomarsruti utt.) piedāvājums, bagātīgie mežu resursi un publiski pieejamie ūdeņi ir vieni no svarīgākajiem regulāru apmeklētāju piesaistē Olaines novadam. Uz tūristiem orientēti dažādi vides, sakrālie un vēsturiskie objekti, muzejs. Attīstāmi tādi piesaistes un aktīvās/pasīvās atpūtas objekti kā pastaigu takas purvos, skatu torni, ūdenstūrisms Misas upē sasaistē ar Daugavas-Misas kanālu, Pirmā pasaules kara tūrisms, tirgus laukumi. Sagaidāms, ka šie **apskates objekti**, dabas un atpūtas elementi arī turpmāk piesaistīs novadam apmeklētājus, tāpēc ieteicams attīstīt saistītos pakalpojumus, t.sk. sabiedrisko ēdināšanu.

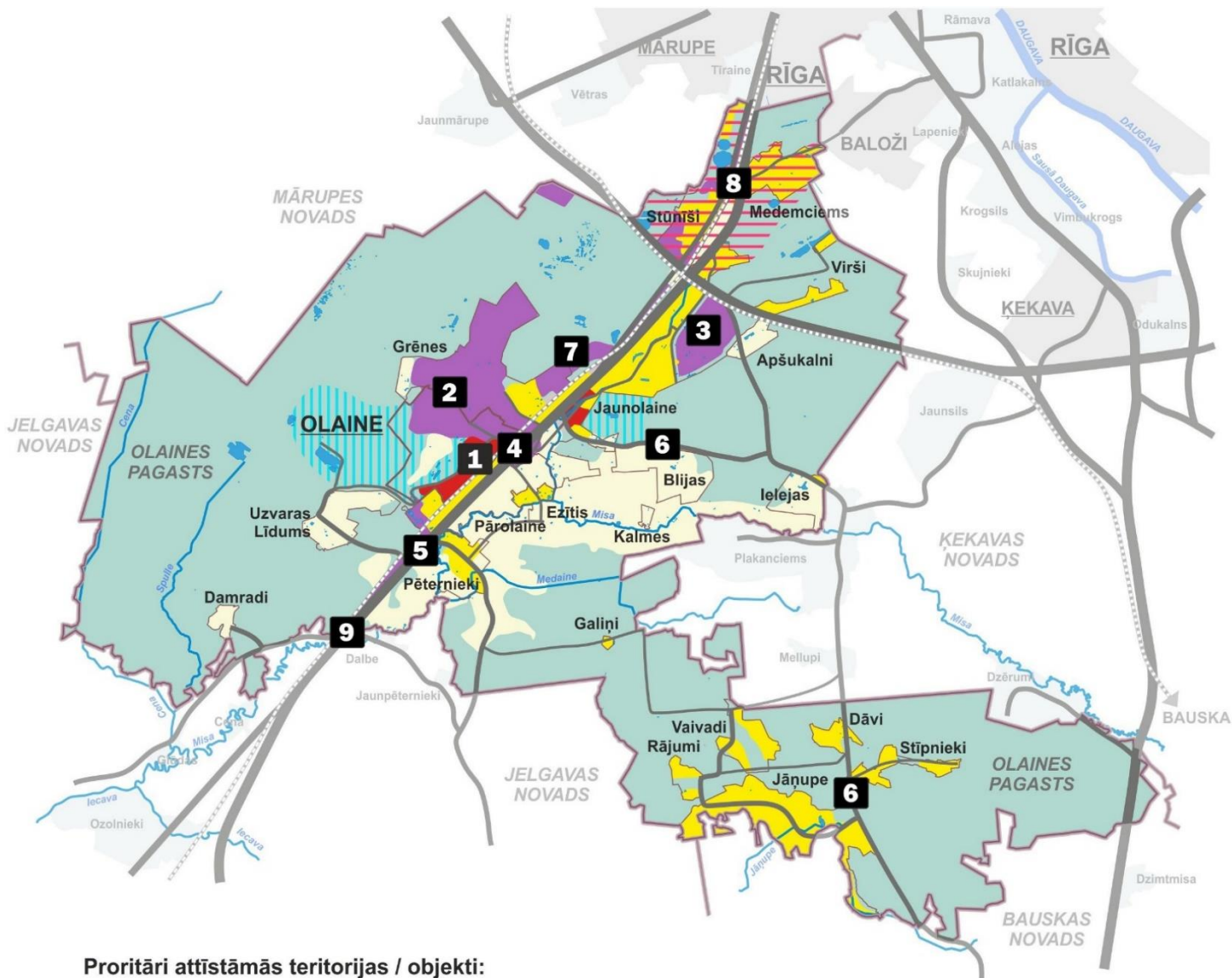
Tūrisma attīstības potenciāls ir liels, pateicoties plašajai dabas teritoriju pieejamībai. Tomēr, ņemot vērā Olaines novada kompaktnumu, sagaidāms, ka tūrisma attīstībā būtiskāki būs tieši starppašvaldību sadarbības projekti, popularizējot kompleksu tūrisma piedāvājumu, piemēram, *Exit Rīga* projekts u.tml. Perspektīvā novads stiprināms kā kultūras un sporta vides magnēts, kā arī veidojami unikāli objekti, kas izceltu Olaines novada pievilcīgumu un sekmētu atpazīstamību.

Stratēģija atbalsta aktīvā tūrisma infrastruktūras, viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, bet īpaši izceļ šīs **aktīvās atpūtas un rekreācijas teritorijas** – Olaines mežaparku, Līdumu karjeru, Mežeru, Jāņupes karjeru, aktīvās atpūtas teritoriju Jaunolainē, Bērzpils karjerus (Zirgu sila peldvietas), Stūniņu ezeru. Perspektīvā atpūtas tūrisma teritorijas fragmentējamas intensīvās un mierīgās, lai būtu pievilcīgas dažādām mērķgrupām.

3.5. Attīstības telpas un prioritāri attīstāmās teritorijas

Galvenās attīstības telpas Olaines novadā, ņemot vērā telpiskās struktūras elementus un to mijiedarbību, ir:

- Pilsētvides attīstības telpa (intensīvas mājokļu un pakalpojumu teritorijas),
- Savrupmāju apbūves un dārzcietumu (dārzkopības sabiedrību) attīstības telpa,
- Industriālo teritoriju attīstības telpa,
- Urbanizētā Pierīgas attīstības telpa,
- Lauksaimniecības teritoriju un viensētu apbūves attīstības telpa,
- Mežu un purvu teritoriju attīstības telpa,
- Rekreācijas un aktīvās atpūtas attīstības telpa.

Prorītāri attīstāmās teritorijas / objekti:

- 1** Pilsētvides un pakalpojumu attīstība Olainē
- 2** Industriālo teritoriju attīstība Olaines pilsētas Ziemeļu daļā un Grēnēs
- 3** Industriālo teritoriju attīstība starp Birzniekiem un Apšukalniem
- 4** Rīgas - Jelgavas koridora divlīmeņu šķērsojums, Olaines un autoceļa A8 mezgls
- 5** Rīgas - Jelgavas koridra divlīmeņu šķērsojums, Pēternieku un Uzvaras Līduma savienojums
- 6** Olaines - Jāņupes savienojums, autoceļu V7 un V8 attīstība
- 7** Olaines - Stūņiņu savienojums, Grēnes un autoceļa V13 savienojums
- 8** Medemciema - Stūņiņu savienojums, divlīmeņu Jelgavas - Rīgas koridora šķērsojums
- 9** Dalbes divlīmeņu satiksmes pārvads pār Rīgas - Jelgavas koridoru

Attīstības telpas:

- Pilsētvides attīstības telpa (intensīvas mājokļu un pakalpojumu teritorijas)
- Savrupmāju apbūves un dārzkopības sabiedrību attīstības telpa
- Industriālo teritoriju attīstības telpa
- Urbanizētā Pierīgas attīstības telpa
- Lauksaimniecības teritoriju un viensētu apbūves attīstības telpa
- Mežu un purvu teritoriju attīstības telpa
- Ūdeņu teritorija
- Rekreācijas un aktīvās atpūtas attīstības telpa
- Transporta koridori

Katrā no attīstības telpām prioritāri sekmējama to galveno funkciju attīstība, taču pakārtoto funkciju attīstībā ievērojams līdzsvars ar galvenajām funkcijām. Industriālo teritoriju attīstība līdzsvarojama ar dzīvojamās apbūves teritorijām, saglabājot Olaines novadu kā labvēlīgu ģimenēm ar bērniem ne tikai no pašvaldības sniegto pakalpojumu perspektīvas.

Lai sekmētu stratēģisku Olaines novada telpisko attīstību, noteiktas prioritāri attīstāmās teritorijas un objekti:

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība novada un vietējas nozīmes attīstības centros;
- Ielu tīkla un apgaismojuma attīstība ciemos;
- Pakalpojumu groza attīstība novada un vietējas nozīmes attīstības centros;
- Pilsētvides un pakalpojumu attīstība Olainē reģionālas nozīmes attīstības centra stiprināšanā;
- Industriālo teritoriju attīstība Olaines pilsētas Ziemeļu daļā, Grēnēs, veidojot to par lielāko industriālo teritoriju Rīgas metropoles areālā;
- Industriālo teritoriju attīstība starp Birzniekiem un Apšukalniem *Rail Baltica* reģionālās stacijas pievārtē;
- *Rail Baltica* un 1520 mm dzelzceļa līnijas reģionālas nozīmes mobilitātes punkts, kas perspektīvā var kalpot arī kā pārsēšanās punkts no autobusa uz dzelzceļu, reģionālajiem maršruta autobusiem virzienā no Kurzemes reģiona.
- Jaunolaines – Jelgavas koridora divlīmeņu šķērsojums veidojot savienojumu ar Jaunolaini autoceļu A8 un autoceļu V13, paralēli arī nodrošinot lēngaitas satiksmi virzienā starp Mārupes novada uz Olaines novada centriem. Nodrošināta piekļuvei īpašumiem, kas atrodas starp dzelzceļa līniju un autoceļu A8;
- Rīgas – Jelgavas koridora divlīmeņu šķērsojums, veidojot galveno Olaines un autoceļa A8 mezglu. Nodrošinās galveno savienojumu starp Olaini – A8 – Pārolaini – Ezīti, un Jaunolaines daļu. Svarīgākais novada centrālās daļas (apdzīvoto vietu) savienojums autotransportam;
- Rīgas – Jelgavas koridora divlīmeņu šķērsojums, veidojot Pēternieku un Uzvaras Līduma savienojumu. Mezgls uzlabos satiksmes drošību uz autoceļa A8, nodrošinās apdzīvoto vietu savienojumu autotransportam, velosipēdiem, gājējiem. Papildus nodrošināta alternatīva nokļūšanai uz Olainei un Līdumu karjera rekreācijas teritoriju sasniedzamība;
- Olaines – Jāņupes savienojums, attīstot valsts vietējos autoceļus V7 un V8, iespējams velo savienojums ar novada centru un lielāko ciemu;
- Olaines – Stūņiņu savienojums, izbūvējot ceļu apkārt naftas bāzei un savienojot Grēnes ar autoceļu V13;
- Medemciema – Jelgavas koridora savienojums, veidojot divlīmeņu Jelgavas – Rīgas koridora šķērsojumu vietējai satiksmei autotransportam ar nobraukšanas iespējām no autoceļa A8 uz Medemciema ciemu, un gājējiem saglabājot pārvietošanos caur tuneli. Nodrošināta piekļuvei īpašumiem, kas atrodas starp dzelzceļa līniju un autoceļu A8;
- Vietējais ciemu savienojums starp Pēterniekiem – Jaunolaini – Apšukalniem – *Rail Baltica* mobilitātes punktu – Medemciemam – Stūņiņiem, veidojot iekšējo ielu ciemos savienojumus, vienlaikus atslogojot autoceļu A8;

- Dalbes divlīmeņu satiksmes pārvads pār Rīgas – Jelgavas koridoru (t.sk. velotransportam un gājējiem), savienojot ciemus abās koridora pusē, uzlabojot Olaines sasniedzamību no Damradiem.

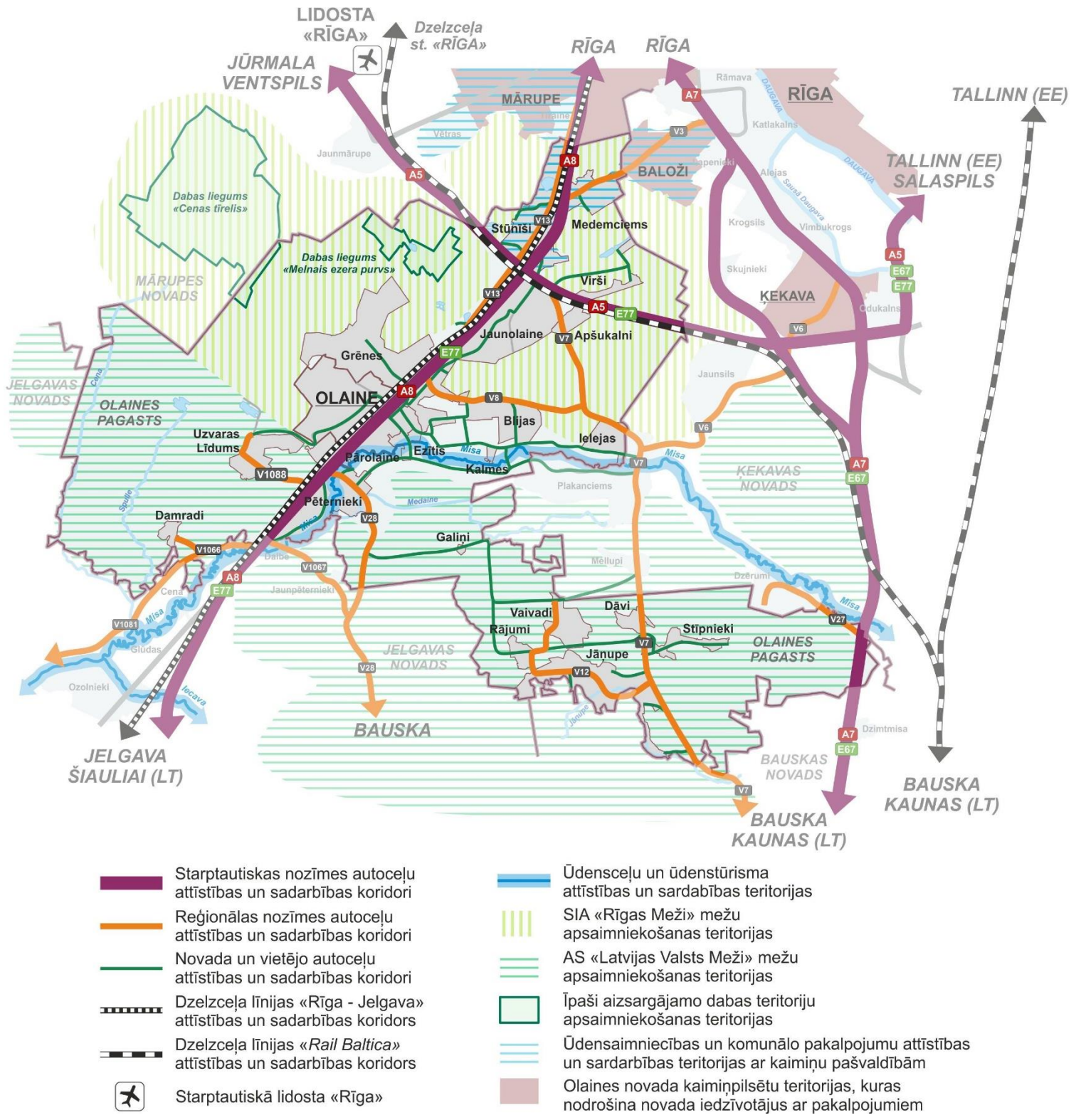
Ilustrācija 3: Latvijas "BTA Pump Track" Čempionāts - Olaines posms 2022. gadā (avots: Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietne)

3.6. Funkcionālās sadarbības teritorijas un saites

Olaines novada izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis un ciešā sasaiste ar apkārtējām teritorijām iezīmē vairākas sadarbības jomas, kas sekmē novada attīstību un sniedz ieguldījumu Rīgas metropoles areāla izaugsmē. Funkcionālo saišu stiprināšana vienlaikus sekmē arī izvirzīto stratēģisko mērķu un prioritāšu sasniegšanu.

Ilgtermiņā sadarbība jāstiprina ar esošajiem un perspektīviem sadarbības partneriem, tai skaitā citām pašvaldībām, uzņēmumiem, sabiedriskām organizācijām. Nozīmīgi sadarbības partneri ir lielie uzņēmumi vai organizācijas: 62% no novada mežiem atrodas VAS "Latvijas Valsts meži" valdījumā, mežus apsaimnieko arī SIA "Rīgas Meži", VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" apsaimnieko valsts nozīmes meliorācijas sistēmas, VAS "Latvijas Valsts ceļi" attīsta novadu šķērsojošos starptautiskas nozīmes transporta koridorus, VSIA "Eiropas Dzelzceļa līnijas" attīsta *Rail Baltica* projektu, VAS "Latvijas Dzelzceļš" veiks dzelzceļa līnijas elektrifikāciju utt.

Pārvaldības stiprināšanā svarīga darbība Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomē, Latvijas Pašvaldību savienībā, Rīgas un Pierīgas pašvaldību apvienībā "Rīgas metropole" un citās organizācijās.

Attēls 19. Funkcionālās sadarbības teritorijas

Kopīgo interešu teritorija	Skaidrojums par nozīmīgākajām funkcionālajām sadarbības saitēm un kopīgo interešu teritorijām un objektiem
Mārupes novads	<ul style="list-style-type: none"> • Rīgas apvedceļa koridora attīstības veicināšana, • Autoceļu un veloceļu, sabiedriskā transporta, mobilitātes punktu attīstība, • Savienojošo ceļu un dzelzceļa attīstības projektu kopīga īstenošana, • Savienojuma Grēnes – Jaunmārupe attīstība, • Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana – Cenas tīrelis, Melnā ezera purvs, • Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstība, velomaršruti, tūrisma reģions <i>Exit Rīga</i>, • Koordinēta pārvaldības, izglītības, kultūras, sociālās, sporta un citas infrastruktūras attīstība, • Kopīgi organizētu pašvaldību pakalpojumu attīstība, jo īpaši ūdenssaimniecības infrastruktūra Stūņišos un Tīrainē, • Darba vietu un darbinieku nodrošinājums, • Industriālo, loģistikas teritoriju attīstība, • Sadarbība attīstības plānošanā un sadarbības organizācijās – biedrībā "Pierīgas partnerība", Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomē, Rīgas un Pierīgas pašvaldību apvienībā "Rīgas metropole".
Rīgas valstspilsēta	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinēta veloceļu, sabiedriskā transporta, mobilitātes punktu un stāvparku attīstība, • SIA "Rīgas meži" meži kā rekreācijas teritorijas rīdziniekiem un olainiešiem, • Sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm, attīstot izglītību RTU Olaines Tehnoloģiju koledžā, mūžizglītību, • Pakalpojumu, darba vietu un darbinieku nodrošinājums.
Ķekavas novads	<ul style="list-style-type: none"> • Rīgas apvedceļa koridora attīstības veicināšana, • Autoceļu un veloceļu, sabiedriskā transporta, mobilitātes punktu, <i>Rail Baltica</i> attīstība, • Sadarbība autoceļa V7 Baloži – Plakanciems – Iecava attīstībā ar atzaru uz Olaini, attīstot saikni starp Ķekavas un Olaines novada dārzkopības sabiedrībām, sekmējot Olaines kā reģionālas nozīmes attīstības centra sasniedzamību no abu novadu dārzkopības sabiedrībām, sekmējot Ķekavas un Rīgas sasniedzamību, • Sadarbība Baložu un Medemciema attīstībā, vērtējot iespēju attīstīt kopīgu komunālo un transporta infrastruktūru, izglītības, sociālos un citus pakalpojumus, • Sadarbība izglītības, sociālo pakalpojumu jomā, kultūras un sporta infrastruktūras izmantošanā, • Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstība, velomaršruti, tūrisma reģions <i>Exit Rīga</i>, • Darba vietu un darbinieku nodrošinājums, • Industriālo, loģistikas teritoriju attīstība,

Kopīgo interešu teritorija	Skaidrojums par nozīmīgākajām funkcionālajām sadarbības saitēm un kopīgo interešu teritorijām un objektiem
	<ul style="list-style-type: none"> • Sadarbība attīstības plānošanā un sadarbības organizācijās – Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomē, Rīgas un Pierīgas pašvaldību apvienībā "Rīgas metropole".
Bauskas novads	<ul style="list-style-type: none"> • Autoceļa V7 Baloži – Plakanciems – Iecava attīstības veicināšana, radot alternatīvu nokļūšanai uz Rīgu un ērtāku savienojumu starp <i>Via Baltica</i> un Rīgas starptautisko lidostu, • Autoceļa A7 attīstība par ātrgaitas šoseju, veloceļa attīstība, • Autoceļa izbūves veicināšana starp Iecavu un Olaini, šādi veicinot teritoriju attīstību pie abu novadu robežām un uzlabojot saikni starp Olaines un Iecavas pilsētām un to industriālajām zonām, sasaisti ar <i>Rail Baltica</i> infrastruktūru, • Darba vietu un darbinieku nodrošinājums, • Ūdenstūrisms Misas upē.
Jelgavas novads	<ul style="list-style-type: none"> • Autoceļa A8 attīstība par ātrgaitas šoseju, veloceļa attīstība, • Dzelzceļa līnijas Rīga-Jelgava attīstības veicināšana, • Vietējas nozīmes autoceļu un veloceļu, divlīmeņu satiksmes pārvada pie Daibes, sabiedriskā transporta, mobilitātes punktu attīstība, • Sadarbība izglītības, sociālo pakalpojumu jomā, kultūras un sporta infrastruktūras izmantošanā, • Darba vietu un darbinieku nodrošinājums, • Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstība, velomaršruti, tūrisma reģions <i>Exit Rīga</i>, • Ūdenstūrisms Misas upē.
Jelgavas valstspilsēta	<ul style="list-style-type: none"> • Autoceļa A8 attīstība par ātrgaitas šoseju, veloceļa attīstība, • Sabiedriskā transporta attīstība, • Pakalpojumu, darba vietu un darbinieku nodrošinājums.
Rīgas metropoles areāls	<ul style="list-style-type: none"> • Visa veida sadarbība ar Rīgas metropoles areālā ietilpstošajām pašvaldībām, plānošanas reģioniem u.c. iesaistītajām pusēm, lai nodrošinātu šīs nacionālo interešu telpas integrētu attīstību saskaņā izvirzītajiem uzstādījumiem nacionāla un reģionāla līmeņa, kā arī citos attīstības plānošanas dokumentos, • Mobilitātes un transporta (sabiedriskais transports, mobilitātes punkti, veloceļi, velomaršruti) infrastruktūras attīstība.

Svarīgākās funkcionālās saites dažādos līmeņos 30-40 km areālā ap Olaines novadu sasaistē ar galvenajiem mobilitātes punktiem parāda Attēls 20.

	Starptautiskas nozīmes saite		Lidosta «Rīga»		Dzelzeļa stacija «Rīga»
	Reģionālas nozīmes saite		Osta		Perspektīvā <i>Rail Baltica</i> stacija pie lidostas «Rīga»
	Vietējas nozīmes saite		Autoosta		
	<i>Rail Baltica</i>				

Attēls 20. Funkcionālās saites

3.7. Vadlīnijas plānošanai un attīstībai

Vadlīnijas ar pamatprincipiem **apdzīvoto vietu** attīstībai un plānošanai:

1. Jāveicina **līdzsvarota un policentriska** novada attīstība, sekmējot Olaines kā reģionālas nozīmes attīstības centra, Jaunolaines kā novada nozīmes, Medemciema, Stūnīšu un Jāņupes kā vietējās nozīmes attīstības centru attīstību ar vēlamā pakalpojumu groza nodrošinājumu apkaimēs.
2. Izvērtēt un paplašināt Olaines **pilsētas robežas**, iekļaujot tuvējos ciemus (Pārolaine un Grēnes) un funkcionāli saistītās teritorijas, lai sekmētu vienotas apbūves un infrastruktūras attīstību.
3. Olainē, Jaunolainē, vietējas nozīmes attīstības centros attīstīt **infrastruktūru** un uzlabot kvalitāti (ielu tīkls, centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi, publiskā ārtelpa un apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra, vides pieejamība, iekškvartālu un iekšpagalmu telpa, autostāvvietas, informatīvā infrastruktūra u.c.).
4. Veidot ģimenēm un pakalpojumu sniedzējiem **labvēlīgu pilsētvidi**, īpaši atbalstot racionālas, viedas, drošas, pieejamas, klimatneitrālas un pievilcīgas dzīves vides attīstību un daudzveidīgu, pieprasījumam atbilstošu pakalpojumu sniegšanu ar mērķi nodrošināt pēc iespējas augstu dzīves kvalitāti.
5. Sekmēt apdzīvoto vietu (īpaši dārzkopības sabiedrību ciemu) attīstības plānošanu, veidojot ciemu un apkaimju integrētas attīstības plānus.
6. Plānot apdzīvoto vietu **centru attīstību**, attīstot vides pieejamību, veidojot tajos pakalpojumu sniedzējiem piemērotu infrastruktūru un īpašus publiskās telpas akcentus, kas veidotu teritorijas identitāti.
7. **Pilsētvides attīstības telpā** kā prioritāti noteikt daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku un pakalpojumu – sociālās infrastruktūras, iepirkšanās, sadzīves pakalpojumu u.c. infrastruktūras attīstību.
8. **Savrupmāju apbūves un dārzkopības sabiedrības ciemu attīstības telpā** kā prioritāti noteikt mājokļu un to apkalpošanai nepieciešamās infrastruktūras un pakalpojumu attīstību.
9. Urbanizētajā Pierīgas attīstības telpā kā prioritāti noteikt centralizētu pakalpojumu nodrošināšanu un pārvietošanās uzlabošanu, izglītības iestāžu, pakalpojumu un darījumu objektu attīstību.
10. Veicināt **daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku** rekonstrukciju un energoefektivitātes pasākumus, un mājokļu piedāvājuma paplašināšanu.

11. Apdzīvotajās vietās jāattīsta **publiskās ārtelpas** teritorijas un objekti (parki, skvēri, apstādījumi, tirgus laukumi, atpūtas vietas u.tml.), prioritāri rekreācijas mērķiem. Objekti veidojami pieejami, vizuāli izteiksmīgi un moderni, kas veicinātu novada apdzīvoto vietu identitātes veidošanos.
12. Attīstot vai reģenerējot urbānās teritorijas, paredzēt un īstenot **zaļās infrastruktūras** risinājumus, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām.
13. Plānojot visa veida infrastruktūras attīstību, jāsekmē videi draudzīgu un klimatneitrālu risinājumu izvēle.
14. Stratēģija atbalsta iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma **palielināšanu** pilsētā un ciemos.
15. Stratēģija neatbalsta attīstību, kas nākotnē **kavētu** standartiem atbilstošu ielu, ietvju, apgaismojuma, veloceļu un komunālās infrastruktūras izveidi.

Vadlīnijas ar pamatprincipiem **mobilitātes un transporta infrastruktūras** plānošanai un attīstībai:

1. Transporta koridoru attīstības telpā kā prioritāti noteikt attīstības centru savstarpējo **savienojamību** ar labas kvalitātes melnā seguma autoceļiem un mobilitātes pakalpojumiem.
2. Attīstīt **gājējiem un velobraucējiem** piemērotu un drošu infrastruktūru, t.sk. attīstot velosipēdistu ceļus starp novada attīstības centriem un ar apdzīvotām vietām kaimiņu novados, attīstot kājāmgājēju un velosipēdistu maršrutus.
3. Atbalstīt **sabiedriskā transporta** tīkla sistēmas attīstību Rīgas metropoles areālā, pieturvietu un maršrutu uzlabošanu.
4. Veidot dažādu līmeņu **mobilitātes punktus**, tajos sniedzot daudzveidīgus mobilitātes pakalpojumus (vilciens, autobuss, ērta pārsēšanās, stāvlaukums, elektrouzlāde, dalītais transports u.c.).
5. Īstenojot transporta infrastruktūras **attīstības projektus** (t.sk. *Rail Baltica* trases izveide, autoceļu A5, A7 un A8 pārveide par ātrgaitas autoceļiem), nodrošināt to, ka netiek ierobežota iekšējā novada mobilitāte, veidojot drošas un ērtas šķērsošanas vietas.
6. Atbalstāma transporta un loģistikas **pakalpojumu attīstība**, veicinot transporta apkalpes infrastruktūras tīkla izveidošanu un attīstīšanu pie galvenajiem transporta koridoriem, radot uzņēmējdarbības attīstībai atbalstošu vidi un pakalpojumu nodrošinājumu.

7. Īstenot **satiksmes mierināšanas pasākumus** un vienotu ielas telpu veidošanu, prioritāri nodrošinot mazaizsargāto satiksmes dalībnieku drošu un ērtu pārvietošanos, to īstenojot vietās, kur ir intensīva mazāk aizsargāto satiksmes dalībnieku plūsma.
8. Gar galvenajiem transporta koridoriem novadā īstenojami pasākumi **trokšņu un putekļu** piesārņojuma mazināšanai.
9. Apbūve jāplāno tādā **attālumā** no ceļiem, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret autotransporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi.
10. Ilgtermiņā sekmējama sabiedriskā, privātā un komerctransporta **bezizmešu mobilitāte**, pašvaldībai atbalstot piemērotas infrastruktūras un mobilitātes pakalpojumu izveidi.

Vadlīnijas ar pamatprincipiem **industriālo teritoriju** plānošanai un attīstībai:

1. **Industriālo (t.sk. loģistikas) teritoriju** attīstība prioritāri sekmējama gar transporta koridoriem, galvenokārt dzelzceļa tuvumā, veicinot vietējo dzelzceļa pieslēgumu attīstību, koordinējot autoceļu un dzelzceļa attīstību. Īpaši sekmējama viedā specializācija un klimatneitrāli risinājumi. Industriālo teritoriju attīstībā ilgtermiņā sasniedzamais ir modernas, ar tehnisko infrastruktūru nodrošinātas industriālās zonas.
2. Veidot labvēlīgu **uzņēmējdarbības vidi**, īpaši atbalstot uz zināšanām, pētniecību un klimatneitrālām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu, rūpniecisko produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu atbilstoši novada ekonomiskajai specializācijai.
3. Stratēģija **atbalsta** industriālo un loģistikas uzņēmumu veidošanu industriālo teritoriju attīstības telpās, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to vietas un ietekmes, arhitektoniski augstvērtīgas kvalitātes atbilstību un, pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp ražošanu, dzīvojamo vidi, lauksaimniecību, mežsaimniecību un dabas aizsardzības interesēm.
4. Attīstīt uzņēmumu **atbalsta infrastruktūru**, tai skaitā transporta infrastruktūru, loģistikas un tranzīta apkalpes zonas, autostāvvietas un velonovietnes, mobilitātes, ēdināšanas pakalpojumus.
5. Saglabāt un veidot **atdalošās joslas** – meža joslas, koku stādījumus, pļavas, publisko ārtelpu – starp industriālām un dzīvojamām apbūves teritorijām.
6. Pilsētā un ciemos jāveic **degradēto teritoriju revitalizācija**, it īpaši tās pielāgojot jaunu dzīvojamo apbūves, publisko un privāto pakalpojumu saņemšanas, tūrisma attīstības mērķiem.

Vadlīnijas ar pamatprincipiem **inženiertehniskās infrastruktūras** plānošanai un attīstībai:

1. Infrastruktūras attīstībā prioritāri attīstīt integrētu inženiertehnisko infrastruktūru ciemos, t.sk. dārzkopības sabiedrību ciemos, veidojot dalītu sadzīves notekūdeņu, dūņu, lietus ūdeņu savākšanu un attīrīšanu, ceļu infrastruktūru un savienojumus, ielu un publiskās ārtelpas apgaismojumu.
2. Veicināt mājokļu pieejamību un energoefektivitāti, atbalstot jaunu mājokļu būvniecību un esošo rekonstrukciju).
3. Jāturpina integrēta inženiertehnisko komunikāciju – ūdensapgādes, kanalizācijas tīklu un siltumtrašu **rekonstrukcija un modernizācija**, infrastruktūras pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana un pieejamība.
4. Jānodrošina atbilstošas **energoapgādes jaudas** gan ražošanas, gan sabiedriskā un publiskā sektora, gan mājsaimniecību vajadzībām.
5. Jāparedz mūsdienu prasībām atbilstošu **informācijas sistēmu integrēta** izveide, nodrošinot augstas kvalitātes infrastruktūru – telekomunikācijas un datu pārraides tīklus.
6. Lai racionāli izmantotu teritoriju, jāparedz pēc iespējas kompakta visu inženiertīklu koncentrēšana **transporta koridoros** gar valsts autoceļiem un pašvaldības ceļiem, ielām.
7. Atbalstīt **“zaļo enerģiju”** – alternatīvos energoapgādes veidus un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunīgos energoresursus.
8. Attīstot vietējo **atjaunīgo energoresursu** izmantošanu elektroenerģijas ražošanā, izvērtēt to ietekmi uz vidi un dzīves kvalitāti (t.sk. atbalstīt saules enerģijas mikroģenerāciju – elektroenerģijas ražošanu pašpatēriņam, kā arī neatbalstīt vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, izvietošana tuvāk par 2 km no pilsētas un ciemu robežām, nosacījumus paredzot teritorijas plānojumā).
9. Nodrošināt **atkritumu** apsaimniekošanas, šķirošanas infrastruktūras attīstību.
10. Esošais ielu un publisko teritoriju **apgaismojums** nomaināms uz energoefektīviem LED gaismekļiem, attīstāma atjaunīgo energoresursu izmantošana to darbībā (ar vēju, saules baterijām u.tml.).
11. Jāparedz **hidrotehnisko būvju** rekonstrukcija un atbilstoša uzturēšana.
12. Īpašu uzmanību pievērst pasākumiem, kas ierobežo **trokšņu, putekļu un cita veida piesārņojumu**, mazina negatīvo ietekmi uz dabas vidi un cilvēku dzīves vidi, satiksmes drošību, pazemes ūdens resursiem, nepieļauj degradētu vai monofunkcionālu teritoriju veidošanos derīgo izrakteņu ieguves karjeriem pieguļošajās teritorijās.
13. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta **derīgo izrakteņu** ieguvi arī citās novada teritorijās – lauksaimniecības zemēs un meža zemēs, atbilstoši normatīvo aktu prasībām

un pirms tam veicot detālu ģeoloģisko izpēti un, ja nepieciešams, ietekmes uz vidi novērtējumu.

Vadlīnijas ar pamatprincipiem **dabas teritoriju** plānošanai un attīstībai:

1. **Dabas teritorijās** atbalstāma daudzveidīga saimnieciskā darbība – mežsaimniecība, lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, derīgo izrakteņu ieguve, kā arī dažādu pakalpojumu sniegšana, un būtiski ievērot līdzsvaru starp sabiedrības un saimnieciskām interesēm.
2. **Mežu un purvu teritoriju attīstības telpā** prioritāri veicamas aktivitātes, kas saistītas ar mežu un purvu resursu izmantošanu un atjaunošanu, veicot to pēc iespējas videi draudzīgā veidā un saglabājot novadā esošās dabas vērtības, bioloģisko daudzveidību, veicinot iegūto dabas resursu pārstrādi uz vietas novadā, ražojot produktus ar pēc iespējas augstu pievienoto vērtību, veicinot bezatkritumu pārstrādi.
3. Atbalstīt **mežu teritoriju** izmantošanu dabas tūrisma un rekreācijas, sporta pakalpojumu sniegšanai, medībām, sēņošanai un ogošanai, derīgo izrakteņu ieguvei, nepieciešamības gadījumā arī valsts aizsardzības objektu izveidei un attīstībai.
4. Lauksaimniecības teritoriju un viensētu apbūves attīstības telpā prioritāri jā saglabā **lauksaimniecības teritorijas**, paredzot tajās arī daudzveidīgu darbību un apbūvi – dažādota lauksaimnieciskā darbība, viensētu tipa apbūve, apbūve tūrismam, rekreācijai un citai publiskai apbūvei, t.sk. aizsardzības un drošību iestāžu apbūvei, dižsaimniecību izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rūpnieciskai apbūvei u.c., cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, nepasliktina blakusesošo nekustamo īpašumu izmantošanas iespējas un neapdraud lauksaimniecības zemju saglabāšanu lauksaimnieciskai izmantošanai un ilgtspējīgu attīstību.
5. Lauksaimniecības zemēs prioritāri veicamas aktivitātes, kas saistītas ar **lauksaimniecisko darbību**, tai skaitā augkopību, lopkopību, lauksaimniecības produktu pārstrādi, netradicionālo lauksaimniecību u.c., īpaši atbalstot videi draudzīgu ražošanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, bioloģiskās lauksaimniecības produkciju, novadam specifisku produktu attīstību.
6. Stratēģija neatbalsta **ģenētiski modificēto** kultūraugu audzēšanu novada administratīvajā teritorijā.
7. Jānodrošina pasākumi pilnvērtīgai **meliorācijas sistēmu** funkcionēšanai, erozijas un augsnes piesārņojuma mazināšanai, augsnes auglības pazemināšanās novēršanai.
8. Attīstīt **lauksaimniecības uzņēmumu** atbalsta infrastruktūru, tai skaitā transporta infrastruktūru, meliorācijas sistēmas.
9. Bez pamatotas vajadzības neplānot lauksaimniecības un meža zemju **transformēšanu** citos zemes izmantošanas veidos.

10. Nodrošināt **sabiedrības vajadzības** pēc rekreācijas mežos, purvos un vides izziņas, **saglabāt** ainavas un dabas vērtības.
11. Ņemt vērā **īpaši aizsargājamo dabas teritoriju** dabas aizsardzības plānos noteiktos apsaimniekošanas pasākumus teritoriju dabas vērtību saglabāšanai.
12. Rekreācijas un aktīvās atpūtas attīstības telpā prioritāri attīstāmi daudzveidīgi pakalpojumi. Lai izvairītos no paaugstinātas slodzes uz vidi, pirms tūrisma un rekreācijas teritoriju un/vai objektu izveides izvērtēt visus potenciālos dabas vidi ietekmējošos faktorus, īpašu uzmanību pievēršot ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un paaugstināšanai.
13. Stratēģija atbalsta daudzveidīgu **tūrisma** produktu, infrastruktūras un pakalpojumu attīstību visā novada teritorijā.
14. Saglabāt un veidot mežu un ūdenstilpju joslas (zili-zaļos koridorus), sekmējot augu un dzīvnieku sugu pārvietošanos, bioloģisko daudzveidību, zivju resursu aizsardzību un pavairošanu.
15. Ūdeņu teritorijas attīstības telpā prioritāri nodrošināt ilgtspējīgu ūdensteču un ūdenstilpju izmantošanu un apsaimniekošanu, labiekārtojot piekļuvi un piegulošo teritoriju, sakārtojot infrastruktūru un atbalstot mazo uzņēmējdarbību.
16. Veikt ūdensresursu un atpūtas vietu pie ūdeņiem **monitoringa pasākumus**, kā arī ūdens ķīmiskās un ekoloģiskās kvalitātes nodrošināšanu ilgtermiņā.
17. Sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām, t.sk. īstenot pretplūdu pasākumus esošo apdzīvoto teritoriju aizsardzībai.
18. Mazināt applūšanas un pārpurvošanās riskus, nodrošinot atbilstošu meliorācijas sistēmu funkcionēšanu un plūdu risku mazināšanu (t.sk. dambji, polderu sistēmas).

Olaines novada pašvaldība

Projekta izstrādes speciālisti: Elīna Grūba, Ilze Mazure, Kristīne Plaude-Dudko

Kontakti: Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114, tel.: 67964333,
pasts@olaine.lv, www.olaine.lv

Sadarbībā ar SIA "Reģionālie projekti"

Projekta izstrādes komanda: Laine Šildere, Līna Dimitrijeva, Jānis Ozols,
Laura Dimitrijeva, Laine Veinberga, Ivo Narbutis, Sanita Fazilova

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: 67320809,
birojs@rp.lv, www.rp.lv

